

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KOMPARACE ČESKÉHO A FRANCOUZSKÉHO
PŘEDSEDNICTVÍ EU: PŘÍPRAVA, PRŮBĚH, VÝSLEDKY**

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Ivo Petrů, Ph.D.

Autor práce: Petra Potůčková

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2010

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice, duben 2010

.....
Petra Potůčková

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala za cenné rady a připomínky svému vedoucímu
Mgr. et Mgr. Ivu Petru, Ph.D.
při vypracování této bakalářské práce.

Abstrakt

Cílem této práce je porovnat výkon českého a francouzského předsednictví, tedy porovnat přípravu, organizaci, průběh a výsledky v případě obou zemí, přičemž je nezbytné vzít v potaz aspekty, které mohly způsobit odlišnost pojetí této funkce oběma státy.

Celá práce je rozdělena do tří částí, z nichž první a druhá jsou spíše výkladové a popisují evropské instituce mající vliv na výkon předsednictví a dále pak institut předsednictví obecně. Třetí část obsahuje samotnou komparaci a analýzu obou předsednictví s vysvětlením ovlivňujících faktorů, jako je politický systém, historie, velikost a geografická umístění zemí.

Práce obsahuje francouzsky psané résumé a francouzsko-český glosář.

Abstract

The aim of this Bachelor thesis is to compare the performance of the Czech and the French presidency, mainly to compare the preparation, organization, process and the results of two countries, with taking into account aspects that could have caused the difference in conception of this function by these two states.

The thesis is divided into three parts, the first and the second are more interpretative and describe the European institutions affecting the performance of the Presidency and the Presidency of the Institute in general. The third part contains the actual comparison and analysis of both Presidencies with an explanation of affecting factors such as political system, history, size and geographic location of the countries.

The work includes the résumé in French and French-Czech glossary.

Obsah

Obsah	1
Seznam zkratek	2
Úvod.....	3
1 Rada a Evropská rada	5
1.1 Teoretické a funkční vymezení Rady a Evropské rady	5
1.2 Členění Rady.....	6
1.3 Rozhodování v Radě.....	7
2 Institut předsednictví.....	10
2.1 Historický vývoj předsednictví	10
2.2 Základní principy předsednictví	11
2.2.1 Rotační systém předsednictví v Radě	11
2.2.2 Princip nestrannosti.....	12
2.3 Funkce předsednictví	12
2.4 Změny v předsednictví plynoucí z Lisabonské smlouvy.....	14
3 Aspekty ovlivňující předsednictví EU	16
3.1 Politický systém České republiky a Francie	16
3.1.1 Česká republika.....	16
3.1.2 Francie	17
3.2 Západoevropský versus středoevropský stát.....	19
3.3 Malý versus velký stát	20
4 Komparace příprav, průběhu a výsledků předsednictví a hodnocení obou zemí ...	22
4.1 Francouzské předsednictví v Radě	22
4.1.1 Přípravy a organizace.....	22
4.1.2 Priority předsednictví.....	24
4.1.3 Průběh a výsledky předsednictví	27
4.2 České předsednictví v Radě.....	29
4.2.1 Přípravy a organizace.....	29
4.2.2 Priority předsednictví.....	31
4.2.3 Průběh a výsledky předsednictví	33
4.3 Porovnání a hodnocení příprav, průběhu a výsledků obou předsednictví	37
4.4 Komparace politických systémů a jejich vliv na předsednictví EU	41
4.5 Velikost obou zemí a její vliv na předsednictví EU	42
Závěr	43
Résumé.....	46
Glosář.....	48
Použitá literatura	50
Seznam tabulek	55
Seznam obrázků.....	56
Seznam příloh	57
Přílohy.....	58

Seznam zkratek

COREPER - Výbor stálých zástupců

ČR - Česká republika

ECOFIN - Rada pro hospodářské a finanční záležitosti

EHS - Evropské hospodářské společenství

EK - Evropská komise

EP - Evropský parlament

EPS - Evropská politická spolupráce

EPSCO - Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele

ER - Evropská rada

ESUO - Evropské společenství uhlí a oceli

EU - Evropská unie

EURATOM - Evropské společenství pro atomovou energii

EYC - Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu

GAERC - Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy

JHA - Rada pro spravedlnost a vnitřní věci

LS - Lisabonská smlouva

NATO - Severoatlantická aliance

OSN - Organizace spojených národů

PS PČR - Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

SFEU - Smlouva o fungování Evropské unie

SOU - Smlouva o Evropské unii

SZBP - Společná zahraniční a bezpečnostní politika

TTE - Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku

Úvod

Toto téma jsem si zvolila vzhledem k jeho aktuálnosti a faktu, že se předsednictví EU dotýká každého z nás. Je potřeba se o něj zajímat, neboť jsme od roku 2004 členy Evropské unie. Nespadá jen do oblasti práva, ale všichni občané ČR různého zaměření a politických názorů jsou zároveň euroobčany a měli by vědět, že i na nich závisí budoucnost nejen ČR, ale od roku 2004 už i Evropské unie.

Zajímalo mne zejména, zda se potvrdila teorie, že velký západoevropský stát s dlouholetými zkušenostmi s výkonem předsednictví EU byl po kvalitativní stránce úspěšnější než malá nezkušená země, která tuto roli vykonávala poprvé a jak se tyto faktory do jejich předsednictví promítly a ovlivnily jejich výsledky. Dále pak jak byla navázána kontinuita předsednictví v zemích s odlišnou kulturou, politickým systémem a jaké reakce a názory vyvolal jeho výkon v ostatních členských zemích.

Má práce má za cíl porovnat přípravy, průběh a výsledky českého a francouzského předsednictví EU a vzít v úvahu všechny aspekty, které je mohly ovlivnit. Proto bude nejprve důležité představit základní instituce, které mají význam pro předsednictví a jejich teoretické a funkční vymezení, zásadní rotační systém předsednictví v Radě, a to vše v souladu s nejnovějším primárním pramenem, Lisabonskou smlouvou.

První část, která je spíše výkladová, se věnuje Radě a Evropské radě, tedy řídicím institucím nezbytným pro výkon předsednictví. Dále pak popisuje samotný institut předsednictví od jeho vzniku až po nové změny zakotvené v Lisabonské smlouvě, vykládá jeho základní principy, funkci a rotační systém předsednictví Evropské unie. Pro následné porovnání obou předsednictví bylo nezbytné popsat obecně faktory, které jej ovlivňují.

Jádrem mé práce je samotná komparace, kde nejprve představuji přípravy a organizaci obou zemí, jejich priority, průběh a výsledky předsednictví, abych následně mohla zhodnotit, jak si země počínaly. To vše samozřejmě s ohledem na délku členství a pozici země v Evropské unii. Důležitým aspektem jsou pak odlišné politické systémy a jejich vliv na výkon předsednictví a také teoretická výchozí situace obou zemí, jako je velikost, umístění na evropském kontinentu a orientace států.

Vzhledem k aktuálnosti tématu jsem čerpala v některých kapitolách především z internetových zdrojů, kde nejpřínosněji hodnotím oficiální internetové stránky obou

předsednictví www.ue2008.fr a www.eu2009.cz. Nicméně je potřeba tyto zdroje neustále porovnávat i s nestrannou literaturou a názory ostatních členských zemí, jelikož tyto stránky vytváří sami státy a hodnocení nemusí být objektivní. Internetové zdroje mi byly oporou především pro priority a průběh francouzského předsednictví, kde byl nezbytný překlad z francouzských stránek, jelikož jsem na českých stránkách ani v publikacích nenalezla dostatek informací. Z tištěných publikací hodnotím kladně brožuru vydanou kanceláří EP KUNEŠOVÁ, Hana. *Co bychom měli vědět o EU, České předsednictví EU 2009 - otázky a odpovědi* vydané Úřadem vlády ČR a POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek - Sto dní v čele Evropy*, které jsou nejaktuálnější použitou literaturou a publikaci DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra, KUNC, Jiří. *Komparace politických systémů I* vhodnou pro porovnání politických systémů.

Práci zakončuje resumé psané ve francouzském jazyce a dvojjazyčný glosář, kde jsem při překladu použila internetový překladač Google, který mi však sloužil jen orientačně a není možné ho z důvodu četných lexikálních i gramatických nesprávností použít jako jediný zdroj, tudíž jsem se převážně opírala o Francouzsko-český a Česko-francouzský velký slovník Lingea.

1 Rada a Evropská rada

Pro správné fungování Evropské unie (EU) je nezbytná spolupráce evropských institucí, které se navzájem doplňují. Dle Lisabonské smlouvy (LS), tedy nejnovějšího primárního pramene se podle čl. 13, pojednávajícím o ustanovení o orgánech, jedná o tyto orgány: Evropský parlament (EP), Evropská rada (ER), Rada, Evropská komise (EK), ad.¹ Právě tyto čtyři zmíněné orgány mají dle jejich funkce a způsobu spolupráce největší vliv na předsednictví EU.

1.1 Teoretické a funkční vymezení Rady a Evropské rady

Rada nazývaná také Rada ministrů, byla zřízena roku 1951 Pařížskou smlouvou a postupem času se dle zakládajících smluv její role a pravomoci zvětšovaly. Rada je nestálým orgánem složeným z ministrů jednotlivých členských zemí a zastupuje zájmy členských států. Jako hlavní rozhodovací instituce EU je tedy i jejím hlavním zákonodárným orgánem a může rozhodovat o veškerých otázkách týkajících se integrace. Dle LS² spočívá hlavní funkce Rady v podílení se na schvalování evropského práva a rozpočtu EU, dále pak v koordinování hospodářské politiky členů EU, uzavírání smluv jménem EU s členskými státy nebo mezinárodními organizacemi, rozvíjení společné zahraniční a bezpečnostní politiky a koordinace práce v oblasti justice a vnitřních věcí. Hlavní sídlo se nachází v Bruselu, kde probíhají formální jednání (především v budově Justus Lipsius), kde je s organizací nápomocen Generální sekretariát Rady. Neformální jednání Rady probíhají na území předsednického státu.

Evropská rada byla zřízena roku 1974 společným prohlášením vydaným k závěru Pařížského summitu. Její existence byla uznána roku 1986 Jednotným evropským aktem, ale oficiální status jí byl udělen až roku 1992 Smlouvou o EU. Jedná se o pravidelná setkání hlav států nebo vlád členských zemí Evropské unie, což významně posiluje evropskou integraci. Je tedy nejvyšším politickým orgánem na mezivládní úrovni, avšak bez vlastní legislativní pravomoci. Přijímá základní rozhodnutí o činnosti EU a o jednotlivých otázkách týkajících se obou pilířů EU³. Jejím cílem je především podporovat integrační proces, řešit otázky a témata důležitá pro EU a hájit

¹Konsolidované znění smlouvy o EU a smlouvy o fungování EU [online], 9.5.2008 [cit. 2010-04-09]
Dostupné z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655-re01.cs08.pdf>

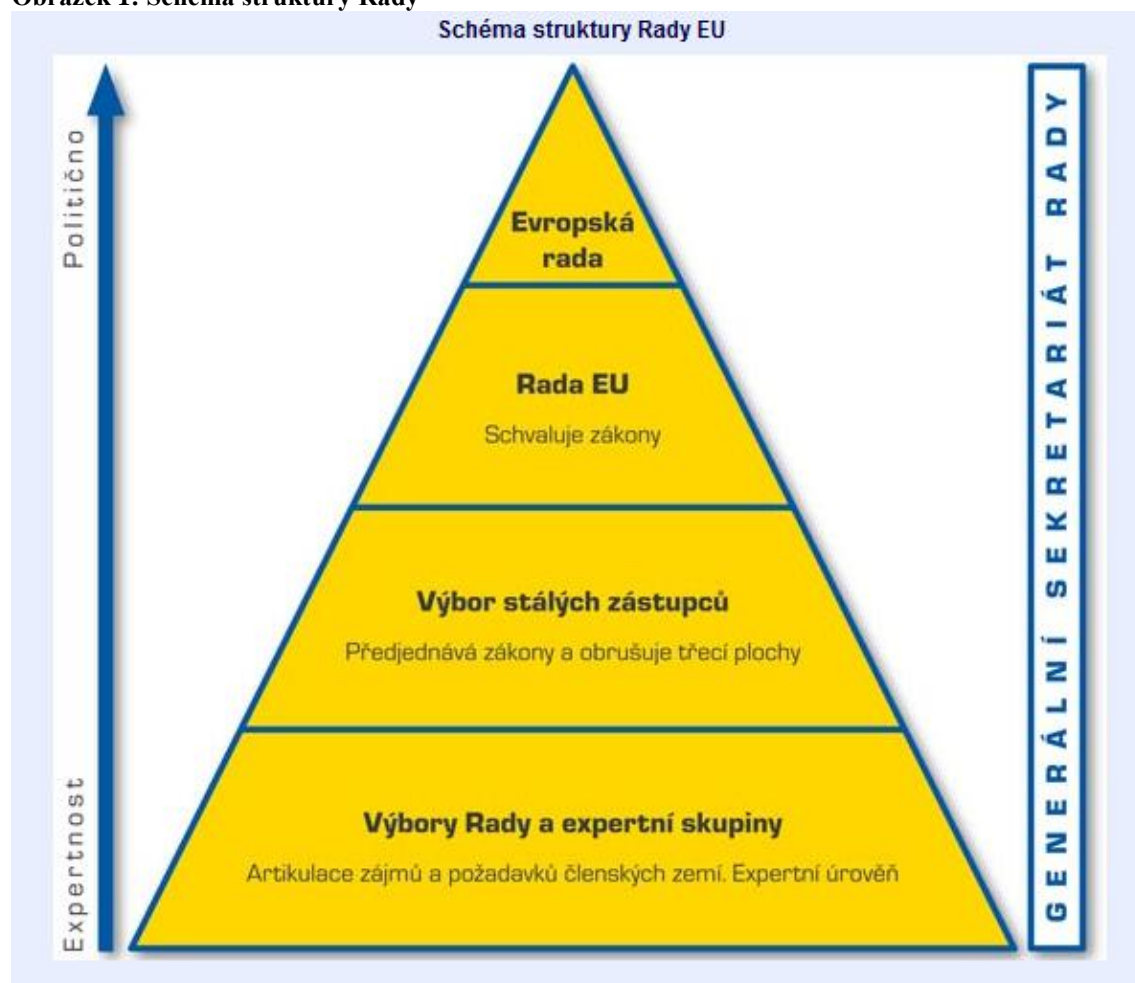
²Op.cit.

³EU dříve stála na třech pilířích (viz přílohy), spolu s LS ale třetí pilíř EU zanikl kvůli rozšíření pravomocí EU v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva

jednotu a zájmy EU. Během roku ER zasedá nejméně na dvou summitech, které se od roku 2004 nově pořádají v Bruselu (dříve se konaly na území předsednického státu).

ER předkládá EP zprávy o zasedání a každoroční zprávu o pokroku dosaženém v EU.⁴ Předseda ER, jehož funkce je nově zřízena LS (viz kapitola 2.4), bude mediálně velmi sledovaný a jeho působení, stejně tak jako rozhodnutí ER budou mít pozornost celého světa.

Obrázek 1: Schéma struktury Rady

Zdroj: <http://minimum.iss-edu.cz/kurz/index.htm>

1.2 Členění Rady

S postupným rozšiřováním pravomocí se Rada rozčlenila do formací podle témat, kterými se zabývá. V minulosti existovalo až 22 těchto formací, od roku 2002 devět a dnes po LS je jich 10.

⁴ KUNEŠOVÁ, Hana. *Co bychom měli vědět o EU?*. Praha, Informační kancelář EP, 2008. 64 s.

Tabulka 1: Členění formací Rady do LS

Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC)	Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (TTE)
Rada pro hospodářské a finanční záležitosti (ECOFIN)	Rada pro zemědělství a rybolov
Rada pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA)	Rada pro životní prostředí
Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO)	Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu (EYC)
Rada pro konkurenceschopnost	

Zdroj: Členění formací Rady EU [online], 26.9.2008 [cit. 2010-04-09]

Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/about-the-eu/eu-institutions-and-bodies/council-of-the-european-union/rada-eu-539/>

Formace jsou po formální stránce odděleny, nicméně jejich spolupráce je nezbytná. Největší roli hraje Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC), která je složena z ministrů zahraničních věcí, z ministrů pro evropské záležitosti, obranu, rozvoj nebo obchod. Důležitou úlohu má také Rada pro hospodářské a finanční záležitosti ECOFIN a Rada pro zemědělství a rybolov, což je samozřejmě podmíněno i historicky vznikem Rady.

1.3 Rozhodování v Radě

Návrhy Radě předkládá Komise a pokud jsou schváleny, stávají se z nich směrnice a nařízení aj.. Radě je nápomocen Výbor stálých zástupců tzv. COREPER⁵, který tvoří velvyslanci členských zemí EU v Bruselu a jejich náměstci, kteří se scházejí jednou týdně a připravují agendu Rady. Je tedy součástí tříčlenného řídicího a koordinačního řetězce COREPER - Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy - Evropská rada.

Dle LS, nejnovějšího primárního pramene, probíhá rozhodování v Radě prostou většinou nebo kvalifikovanou většinou. Nejčastěji je rozhodováno právě na základě hlasování kvalifikovanou většinou, jež se dříve dle Kunešové uskutečňovalo takto: „V souvislosti s rozšířením EU o Rumunsko a Bulharsko vstoupilo dne 1.1.2007 v platnost nové vážení hlasů a nová definice kvalifikované většiny. Kvalifikované většiny je dosaženo současným splněním tří podmínek: Rozhodnutí je podpořeno minimálním počtem hlasů (255), které představuje 73,91% z celkového počtu 345 hlasů. Každá země má určitý počet hlasů, který je odvozen od počtu jejího obyvatelstva

⁵ Přípravný orgán Rady EU, francouzská zkratka: Comité des Représentants Permanents

(menší státy jsou v tomto případě zvýhodněny) a dále podle ekonomických a politických kritérií. Země nemůže své hlasy dělit, musí je použít všechny najednou. Rozhodnutí je schváleno nadpoloviční většinou členských států (pokud jde o návrh předložený Komisí). U ostatních rozhodnutí je nutná dvoutřetinová většina členských států. Státy hlasující pro návrh musí představovat alespoň 62% celkového počtu obyvatel EU.⁶

Tabulka 2: Rozdělení hlasů od 1.1.2007

Země	Počet hlasů
Francie, Itálie, Německo, V. Británie	29
Polsko, Španělsko, Belgie, Nizozemsko, Portugalsko	27
Rumunsko	14
Česká republika, Maďarsko, Řecko	12
Bulharsko, Rakousko, Švédsko	10
Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Litva, Lotyšsko, Slovensko, Slovinsko	7
Kypr, Lucembursko	4
Malta	3
Celkem hlasů	345
Kvalifikovaná většina	255

Zdroj: KUNEŠOVÁ, Hana. *Co bychom měli vědět o EU?*. Praha, Informační kancelář EP. s. 26-27

Nová úprava kvalifikované většiny přichází spolu s Lisabonskou smlouvou (LS), která je účinná od 1. ledna 2010.⁷ Jako každá z revizních smluv před ní, i ona rozšiřuje hlasování kvalifikovanou většinou. Po přechodném období, které má trvat do roku 2014 (nejdéle 2017) má platit nový mechanismus, který stanovuje, že je potřeba pro přijetí legislativy dvojitě většiny-nejméně 55 % členů Rady (=členských států) zastupujících 65% obyvatelstva Unie.

Zde je na místě položit otázku, jestli tato nová úprava nezpůsobí oslabení váhy hlasu ČR v Radě. Přece jen jako malá země nemůžeme stát proti velkým členským státům. Odpůrci LS argumentují tím, že matematické výpočty hovoří jasně v náš neprospěch. Nicméně kromě váhy hlasu v Radě existují i faktory, které nelze převést do čísel. Ve prospěch malých zemí je to kvalita diplomacie státu, jeho prestiž, autorita jeho politické reprezentace a stabilita jeho postojů. Měli bychom se v rozhodování a

⁶ KUNEŠOVÁ, Hana. *Co bychom měli vědět o EU?*. Praha, Informační kancelář EP, 2008. s. 26.

⁷ Česká republika jako poslední neratifikující členský stát schválila LS 13. listopadu 2009 a předala ji italské vládě. LS vstoupila v platnost 1. prosince 2009 a v účinnost pak 1. ledna 2010.

projednávání otázek přiklánět ke „koalicím“, v nichž i malý stát jako je ČR, může hrát pověstnou roli „jazýčku na vahách“.

2 Institut předsednictví

Pojem předsednictví obecně znamená předsedání jedné členské země Radě. Jedná se o institut, který má jak administrativní, tak reprezentativní úlohu a dotváří celkový obraz institucionální struktury Evropské unie.

Jeho hlavním cílem je dosažení konsensu při jednáních Rady. Během předsednictví se odehrává až na 3 tisíce jednání různých úrovní, která jsou uskutečňována jak v Bruselu, tak v předsedající zemi, ale i jinde ve světě. Předsednictví je založeno na rotačním principu a trvá šest měsíců. Členské státy se postupně ve výkonu této funkce střídají, přičemž jednotlivá období začínají vždy 1. ledna a 1. července. Předsedající stát během této doby mluví za všech 27 členských států a reprezentuje Unii navenek v mezinárodních organizacích a v jednáních se třetími zeměmi. Dále pak připravuje a vede jednání Rady a zastupuje ji na jednáních s ostatními institucemi EU (EP, EK).

2.1 Historický vývoj předsednictví

První zmínka o předsednictví se nachází již ve Smlouvě o ESUO⁸, kde bylo zakotveno jako tříměsíční úřad a předsedající země se střídaly dle vzestupného abecedního pořadí. Předsednická funkce se tehdy omezovala v podstatě jen na řízení jednání Rady. V podobě šestiměsíčního úřadu bylo pak předsednictví stanoveno následujícími zakládajícími Římskými smlouvami⁹ a v roce 1965 tento model definitivně zakotven Slučovací smlouvou. Zůstal v platnosti až do tzv. severního rozšíření v roce 1995 a spolu dalším rozšiřováním EU byl vytvořen nový systém (viz kap. 2.2.1).

Jako první předsedající zemí se stala dne 1.1.1958 Belgie a historicky prvním předsedou Rady byl belgický ministr zahraničí Victor Larock. Když se Francie roku 1965 kvůli ohrožení svých národních zájmů demonstrativně neúčastnila zasedání Rady, vznikla tzv. „krize prázdné židle“. Tato krize byla ukončena až Lucemburským kompromisem roku 1966, kdy se členské země dohodly, že se v případě ohrožení zásadních zájmů členského státu nebude při rozhodování uplatňovat většinové hlasování, ale naopak se bude usilovat o jednomyslnost. V průběhu sedmdesátých let

⁸ Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli z roku 1951

⁹ Smlouva o založení EHS Evropského hospodářského společenství a EURATOM Evropské společenství pro atomovou energii z roku 1957

došlo díky vzniku Evropské politické spolupráce¹⁰, což byla předchůdkyně dnešní Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), k vzestupu reprezentativní a politické funkce předsednictví. Roku 1981 vznikla tzv. „trojka“, tedy spolupráce zástupců předešlého, současného a následujícího předsednictví, kteří měli za úkol reprezentovat Společenství navenek. Každá předsedající země měla navíc za úkol představit svůj program předsednictví EP a v závěru potom zhodnotit dosažené cíle. Významným krokem bylo přijetí Jednotného evropského aktu v roce 1986, což mělo za následek posílení pravomocí předsednictví a bylo opět nastoleno hlasování kvalifikovanou většinou.

Neméně důležitý byl také summit v Seville roku 2002, který zavedl vypracovávání jednoletého a víceletého strategického programu pro práci Rady. Roku 2007 bylo předsednictví definováno jako spolupráce tří po sobě následujících předsednických států a kromě vlastních programů na 6 měsíců šlo i o jejich společné vypracování programu svých předsednictví na 18 měsíců. Nejnovějším primárním pramenem pro předsednictví je LS, která vstoupila v účinnost 1. ledna 2010 (viz kapitola 2.4).

2.2 Základní principy předsednictví

Pro správné fungování a organizaci celého společenství jsou důležité principy, na kterých předsednictví stojí. Existují dva nejdůležitější principy, o kterých se zmíním v samostatných oddílech. Jsou to princip rotační rovnosti a princip nestrannosti.

2.2.1 Rotační systém předsednictví v Radě

Rotační systém předsednictví v Radě neboli také rotační princip je jedním z mála principů, na kterých je předsednictví založeno. Tento princip zaručuje střídání jednotlivých členských států ve výkonu úřadu po šesti měsících a stojí na těchto zásadách:

- **„adaptace nových členských států** (přestože například Dánsko či Řecko zvládly výkon funkce krátce po přistoupení k ES, rozhodla Unie o tom, že první z nových členů tzv. severního rozšíření – Rakousko – bude EU předsedat až tři roky po přistoupení)
- **střídání menších a větších** zemí (proto, aby institut „trojky“ vždy zahrnoval alespoň jeden velký stát)

¹⁰ EPS. Evropská politická spolupráce, rozvoj od roku 1970, cílem bylo koordinovat zahraniční politiku členských zemí.

- **alternace nových a dlouholetých členů EU** (myšlen je fakt, že v EU jsou dnes země s dlouhou „integrační“ historií jako třeba Německo či Itálie a velká skupina „nováčků“ – Česká republika, Rumunsko, Litva atd.)
- **prostředání nových neutrálních členů** (například Švédsko či Finsko) se státy aktivními (Německo, Itálie, Velká Británie atd.) na poli společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP).¹¹

V lednu 2007 vstoupil v účinnost plán skupinového předsednictví, který rozdělil členské státy do skupin po třech. Tyto skupiny tří po sobě následujících předsednických zemí spolupracují na tzv. osmnáctiměsíčním programu svých předsednictví a mají za cíl zajistit lepší kontinuitu práce Rady. Jedná se tedy hlavně o agendy, které se nedají vyřešit během doby jednoho předsednictví. Příkladem je trio Francie-ČR-Švédsko od 1.července 2008 do 31.prosince 2009. Navrhovaný model se snaží odstranit nedostatky modelu stávajícího a lze obecně říci, že navrhovaná reforma podporuje vzdalování se od národních zájmů a rozděluje funkce předsednictví mezi více států.

2.2.2 Princip nestrannosti

Tento druhý princip provázející předsednictví není formálně zakotven v žádné smlouvě ani právním textu, nicméně dle sekundárních textů je od předsedající země očekáváno, že nebude vykonávat mandát na úkor Unie, a tudíž ostatních členských států a nebude si tak plnit jen své národní priority. Musí však platit, že předsedající stát dokáže brát v úvahu připomínky a návrhy ostatních států a spolupracovat s ostatními institucemi.

2.3 Funkce předsednictví

Funkce, které dnes předsednictví vykonává, nebyly na počátku jeho vzniku jasně definovány a jejich dnešní znění tedy není zakotveno ani v zakládajících smlouvách, ale utvářely se podle momentální potřeby a situace ve Společenství. Kvůli narůstajícím povinnostem institucí bylo zapotřebí funkce předsednictví neustále rozšiřovat.

Předsednictví má čtyři hlavní funkce¹²:

- **administrace a řízení práce Rady**
- **reprezentace Rady**

¹¹Principy a funkce předsednictví [online], 06.07.2008 [cit. 2010-04-14],
Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vyznam-funkce-organizace-predsednictvi/principy-a-funkce-predsednictvi/1001733/49418/#rotace11>

¹² Op. cit

- vyjednávání
- vytyčení politických priorit

Obrázek 2: Předsednictví a jeho funkce

Zdroj: <http://minimum.iss-edu.cz/kurz/index.htm>

Předsedající země má za úkol organizovat a řídit všechna zasedání Rady jak na území předsedajícího státu, tak i v rámci unijních struktur. Administrativní funkce „manažera“ Rady je tedy pro předsednictví hlavní a podle její úspěšnosti je předsednictví posuzováno. Pro tuto funkci je potřebná existence kvalitních personálních zdrojů a úzká spolupráce s Generálním sekretariátem Rady, který dává administrativní zázemí a připravuje agendu zasedání Rady. Jednání Rady probíhají na různých úrovních a při formálních jednáních je třeba, aby COREPER projednal všechny legislativní body před tím, než se dostanou na jednací řád Rady.

Na úrovni reprezentativní zastupuje předsednický stát Radu ve vnitřních vztazích (především spolupráce s EK a EP), ale hlavně také reprezentuje celou EU ve vnějších vztazích. Právě zde je jeho úkolem zastupovat EU v záležitostech SZBP a v zásadě zastupuje Unii v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Pro větší úspěšnost zastupování byl Amsterdamskou smlouvou¹³ zaveden institut

¹³ Amsterdamská smlouva z roku 1997

označovaný jako „troika“ tvořený ministrem zahraničních věcí předsedající země, Vysokým zmocněncem pro SZBP a členem Evropské komise pro vnější vztahy.

Vyjednávání spočívá v usilování o dosažení všeobecně přijatelných kompromisů a sladění odlišných postojů členských států. Přitom musí mít předsedající stát stále na paměti nutnost své nestrannosti a prosazování unijních zájmů.

Vytyčování politických priorit pro práci Rady je nejmladší funkcí předsednictví. Před EP je prezentován jak půlroční program každého předsednictví, tak i osmnáctiměsíční program tří předsednictví.

K těmto čtyřem hlavním funkcím je někdy přiřazována ještě funkce obhájce národních zájmů, která je neoficiální, má spíše národní směřování a její plnění závisí přímo na jednotlivých státech. Jedná se o prezentování vlastní země nejen před zbylými státy, ale také před evropskými a světovými médii. V každém případě stát ale nesmí zapomenout na to, že neprosazuje jen své národní, ale i unijní zájmy.

2.4 Změny v předsednictví plynoucí z Lisabonské smlouvy

Lisabonská smlouva, o níž jsem se již zmiňovala v předchozích kapitolách, vstoupila v platnost 1. prosince 2009 a v účinnost pak 1. ledna 2010 a je zatím posledním dokumentem revidujícím primární právo. Tento dokument mění dvě zakládající smlouvy EU: SOU a Smlouvu o založení Evropského společenství, kterou zároveň přejmenovává na SFEU. Stejně jako předchozí smlouvy i ona přinesla změny pro institut předsednictví a to hlavně ve vztahu k Evropské radě a ke SZBP.

Kromě již zmíněné změny v rozhodování kvalifikovanou většinou (viz kapitola 1.3) a plánu skupinového předsednictví (viz kapitola 2.2.1), které budou v LS zachovány, se jedná především o vyčlenění zvláštní Rady ministrů pro zahraniční záležitosti, která byla doposud totožná s Radou pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC) a nově voleného předsedu Evropské rady (doposud to byl premiér nebo prezident předsednického státu). Ten přebírá funkci řízení a organizaci jednání Evropské rady a je představitelem EU navenek v záležitostech týkajících se SZBP dle čl. 15 SOU, odst. 2 stanovující že: „Evropskou radu tvoří hlavy států nebo předsedové vlád členských států společně s jejím předsedou a předsedou Komise.“¹⁴ Dle čl. 18 Evropská rada také jmenuje kvalifikovanou většinou vysokého představitele Unie pro

¹⁴ Konsolidované znění smlouvy o EU a smlouvy o fungování EU [online], 9.5.2008 [cit. 2010-04-14] Dostupné z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655-re01.cs08.pdf>

SZBP, který zároveň předsedá Radě pro zahraniční záležitosti. **Výsledkem tedy je, že ER a Rada pro zahraniční záležitosti má voleného předsedu a princip rotace je zachován pouze na úrovni Rady**, pod kterou by spadala ER, jednotlivé formace Rady a COREPER.

Jiné zásadní změny LS pro předsednictví de facto nepřináší, nicméně LS má oproti Evropské ústavě a Ústavní smlouvě větší mezivládní charakter. Předsednická země tedy bude vykonávat řízení vnitřního fungování Společenství, ale navenek ho budou zastupovat a reprezentovat nově jmenovaní představitelé.

3 Aspekty ovlivňující předsednictví EU

Pro komparaci českého a francouzského předsednictví EU je nejprve důležité vzít v úvahu faktory, které se do předsednictví daných zemí promítly a mohly tak ovlivnit jeho výsledek. Proto jsem se v následujících podkapitolách zaměřila na odlišnost politických systémů obou zemí, jejich teoretickou výchozí situaci, tedy velikost, umístění na evropském kontinentu a orientaci států.

3.1 Politický systém České republiky a Francie

Francie i ČR jsou demokratickými státy, nicméně srovnáme-li jejich politické systémy, můžeme i zde najít odlišnosti, které mohou různými způsoby ovlivnit předsednictví v Radě těchto zemí. Nejdůležitější pro předsednictví je to, že má Francie poloprezidentský systém a v předsednické funkci je klíčovou postavou francouzský prezident (v roce 2008 tedy Nicolas Sarkozy), zatímco v České republice a jejím parlamentním systému je tímto reprezentantem naopak předseda vlády (v roce 2009 Mirek Topolánek a Jan Fischer). Princip dělby moci obou zemí vychází z Montesquiého tripartitické teorie, díky které jsou systémy založeny na úctě k právům a svobodám člověka a občana, což je zakotveno hned v prvním článku Ústavy ČR. Všechna státní moc tedy náleží lidu, který moc vykonává prostřednictvím svých zástupců – státních orgánů. Cílem této kapitoly bude stručně přiblížit politické systémy obou zemí, aby bylo možné je v následujících komparativních oddílech porovnat a popsat jejich vliv na danou funkci v Radě.

3.1.1 Česká republika

ČR je parlamentní demokracie, jejímž nejvyšším právním předpisem je Ústava České republiky spolu se součástí ústavního pořádku - Listinou základních práv a svobod. Byla schválena tehdejší Českou národní radou v prosinci 1992 a vstoupila v účinnost 1.1.1993. V ústavním pořádku ČR jsou dle zásad demokracie odděleny moci: zákonodárná (reprezentovaná dvoukomorovým parlamentem), výkonná (náležící vládě a prezidentovi) a soudní (vykonávaná nezávislými soudy).

Parlament ČR je složen ze dvou komor: Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (PS PČR) a Senátu (horní komora). PS PČR (dolní komora) má 200 poslanců volených na 4 roky. Volby se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásady poměrného zastoupení.

Kvůli pravo-levé vyrovnanosti hlasů vznikají koaliční vlády s malou převahou. Senátorů je 81 a jsou voleni na 6 let dle všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásady většinového systému a každé dva roky se obměňuje třetina senátorů. Parlament je jediným zákonodárným orgánem ČR a nikomu jinému nepřísluší přijímat zákony. Další jeho funkce spočívají např. v ratifikování mezinárodních smluv, volí prezidenta ČR, vyslovuje důvěru či nedůvěru vládě, schvaluje rozpočty a má právo měnit Ústavu ČR.¹⁵

Jak již bylo řečeno, moc výkonná neboli exekutiva je pro roli předsednictví nejdůležitější. V ČR jsou nejvyššími subjekty vláda a prezident republiky a dále pak ministerstva, správní orgány státu a orgány místní samosprávy. Prezident je hlavou státu volenou Parlamentem na 5 let, přičemž volby jsou tříkolové a prezident musí být starší 40ti let a nemůže být zvolen více než dvakrát po sobě. Má spíše reprezentativní funkci jak uvnitř státu, tak na mezinárodní úrovni. Jeho pravomoci spočívají např. v podepisování či vetování zákonů, jmenuje a odvolává členy vlády, svolává a rozpouští PS PČR, je velitelem ozbrojených sil, vyhláší referendum o přistoupení k EU, uděluje amnestie a státní vyznamenání atd. Vláda České republiky je vrcholným orgánem exekutivy složená z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů. Odpovídá se PS PČR a v jejím čele je předseda, jmenovaný prezidentem. Vláda do 30 dnů po svém jmenování žádá PS PČR o důvěru.¹⁶ Předseda vlády je hlavním mluvčím ČR v mezinárodních otázkách a reprezentuje tak svou zemi navenek, na čemž se však podílí s prezidentem. Jejich postoje by měly být shodné, avšak ČR byla v době svého předsednictví příkladem pravého opaku, hlavně co se týče otázek EU.

Moc soudní neboli judikativa je vykonávána jménem republiky nezávislými soudy, přičemž soudci musí být také nezávislí. Soustava soudů se skládá z Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu, vrchního, krajských a okresních soudů a na dodržování Ústavy dbá Ústavní soud.

3.1.2 Francie

Francie se vyznačuje poloprezidentským systémem, jež vychází z Ústavy V. republiky přijaté za prezidenta Charlese de Gaulla roku 1958. Díky této Ústavě byla posílena moc výkonná na úkor moci zákonodárné, jelikož v minulosti měla legislativa

¹⁵ Další pravomoci viz Ústava ČR, Hlava druhá
Dostupné z WWW: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

¹⁶ Politický systém ČR [online], 30. 9. 2008 [cit. 2010-04-20]
Dostupné z WWW: <http://www.icm.cz/politicky-system-cr>

příliš velké pravomoci a docházelo k častému vyslovování nedůvěry vládě Parlamentem, a tudíž k politické nestabilitě v zemi. V tomto dokumentu se zároveň píše, že je Francie nerozdělitelná, laicistická, demokratická a sociální republika */indivisible, laïque, démocratique et sociale /*.¹⁷ Stejně tak jako v ČR i ve Francii jsou moci od sebe odděleny. Moc zákonodárná tedy přísluší Parlamentu, výkonná je rozdělena mezi prezidenta a vládu a moc soudní je vykonávána nezávislými soudy.

Francouzský dvoukomorový Parlament je od roku 1875 složen z dolní a horní komory - Národního shromáždění */Assemblée nationale/* a Senátu */Sénat/*. Národní shromáždění je složeno z 577 členů volených většinovým systémem v přímých dvoukolových volbách */le suffrage universel direct/* na 5 let, z nichž 22 pochází ze zámořských kolonií.¹⁸ Senát má 343 senátorů (od roku 2008), volených nepřímo */le suffrage universel indirect/* prostřednictvím kolegia volitelů */collège électoral/* na dobu 6 let (dle reformy z roku 2003), přičemž volby do senátu probíhají každé 3 roky, kdy je volena vždy 1/3 senátorů.¹⁹ Funkce Národního shromáždění spočívá v kontrole vlády a může ji za jistých podmínek odvolat. Spolu se Senátem, který je nerozpustitelný, Národní shromáždění vypracovává a schvaluje zákony.

Největší pravomoci má ve Francii exekutiva. Prezident je klíčovou postavou výkonné moci a je volen lidem na pětileté období */quinquennat/* v přímých všeobecných volbách dle principu absolutní většiny. Zajímavé je, že Prezident není nadstranický jako v ČR, ale i po svém zvolení zůstává spojen s bývalou politikou. Jmenuje předsedu vlády (kterého už nemůže ale odvolat) a na jeho návrh pak i členy vlády, podepisuje zákony, může rozpustit Národní shromáždění, osobně řídí zasedání vlády, může kdykoli bez výzvy vypsát referendum. Dále může žádat nové projednání zákona od obou komor a má také rozsáhlé pravomoci v oblasti zahraniční a vojenské politiky aj.. Zvláštností je výhradní doména prezidenta */domaine réservé du Président/*, kde rozhoduje prostřednictvím ministrů i bez vědomí Prvního ministra např. v oblasti zahraniční politiky a obrany. Důležitou roli zde má tzv. kohabitace */cohabitation/*, což znamená, že prezident a předseda vlády pocházejí z opozičních politických stran, což znesnadňuje přijímání politických rozhodnutí, neboť pravomoci prezidenta jsou tím omezeny a systém se tak

¹⁷ Ústava Francie z roku 1958 [online], 21.3.2010 [cit. 2010-04-21]

Přeloženo z <http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>

¹⁸ Přeloženo z <http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/election-depute.asp#election> [online], 21.10.2008 [cit. 2010-04-20]

¹⁹ Přeloženo z <http://www.senat.fr/role/senate.html> [online], 21.9.2008 [cit. 2010-04-20]

mění téměř na parlamentní.²⁰ Vláda */Gouvernement/* je odpovědna Parlamentu a její hlavou je předseda zodpovědný např. za provádění zákonů a obranu země. Rozhodovací institucí je Rada ministrů */le Conseil de ministres/*, které předsedá Prezident republiky. Vláda se dále skládá z ministrů a členy vlády jsou i státní tajemníci.

Judikativa je ve Francii složitější, proto ji popíši jen stručně. Dle francouzské Ústavy je Prezident republiky garantem nezávislosti soudnictví */garant de l'indépendance de l'autorité judiciaire/* a ve francouzském právu se rozlišují dva typy soudnictví - obecné a správní. Trestné činy 1. stupně jsou souzeny podle typu závažnosti třemi různými instancemi²¹: Přestupkovým soudem */Tribunal de police/*, který řeší přestupky, Trestním soudem */Tribunal correctionnel/* pro méně závažná provinění a */Cour d'assises/* neboli Porotním soudem, který řeší závažné trestné činy. Pro odvolání pak slouží soud Odvolací */Cour d'appel/* a Kasační (nejvyšší) soud */Cour de cassation/*. Na dodržování ústavního práva dbá stejně jako v ČR Ústavní soud nazývaný Ústavní rada */le Conseil constitutionnel/*.²²

3.2 Západoevropský versus středoevropský stát

Jedním z důležitých aspektů ovlivňujících předsednictví je poloha členského státu na území Evropy, s čímž souvisí i jeho historický vývoj a to, že ČR a Francie jsou země s odlišnou historií, kulturou i politikou.

Západoevropské země si po druhé světové válce uvědomovaly, že je potřeba zabránit další agresi ze strany Německa a komunistickému vlivu z východu, a tak zde byla snaha přinést Spojené státy do Evropy, docházelo k utváření partnerství mezi zeměmi a tím pádem i postupnému vzdalování se mezi západní a východní částí Evropy. První obrannou aliancí západu byla takzvaná Západní unie vytvořená roku 1948, jejímiž členy byla Anglie, Francie a země Beneluxu a pozdější angažování Francie ve tvorbě evropské integrace jen posílilo pozici toho státu v Evropě. ČR naopak jako středoevropský stát byla po druhé světové válce až do roku 1989 pod komunistickou nadvládou a dostala se do podvědomí vyspělých evropských států spíše jako zaostalý východoevropský stát s vazbami na Rusko. Pro ČR, která vstoupila do EU

²⁰ Politický systém Francie [online], 21.5.2005 [cit. 2010-04-21]
<http://www.euroskop.cz/528/sekce/politicky-system/>

²¹ Ústava Francie z roku 1958 [online], 21.3.2010 [cit. 2010-04-21]

Přeloženo z <http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>

²² PENFORNIS, J.-L.. *Le francais du droit*. France, Pollina s.a, 2005. s. 26.

až v roce 2004 a měla za sebou čtyřicet nedemokratických let, bylo těžké získat si důvěru západních států. Musela dokázat, že zvládne předsedat celé EU.

Tento historický a geografický, ale i politický aspekt tedy hrál během předsednictví významnou roli. Díky němu Francie získala dnešní významné postavení v Evropě a nasbírala jako jeden ze zakladatelů EU potřebné zkušenosti pro výkon funkce předsednictví. Tím se jí samozřejmě usnadnilo vyjednávání s ostatními členskými státy i třetími zeměmi, neboť měla větší vliv, respekt a důvěru než malá nová středoevropská země bez eura, na kterou Evropa pohlížela s nedůvěrou a ještě před zahájením jejího předsednictví ho odsuzovala k fiasku. Nicméně možná právě roky komunismu v naší zemi znamenaly po jeho pádu snahu co nejrychleji nastolit demokracii, otevřít se Evropě i světu a stát se rovnocenným partnerem pro ostatní členské země.

3.3 Malý versus velký stát

Malé suverénní státy na evropském kontinentu existují již od počátku 20. století, ale s následnou proměnou mezinárodního prostředí v EU jejich význam a pozice rostla. Větší rozloha státu byla a je dodnes vnímána jako výhoda, především díky větší zásobě surovinových zdrojů či silnější personální základně s větším počtem odborníků na problematiku EU. V případě Francie a ČR není těžké určit, zda je země malá či velká. Ať už bereme v potaz velikost území, populace, vliv v Unii či hrubý domácí produkt, je Francie jasným vítězem řadícím se mezi státy velké a ČR naopak mezi malé země.

Pokud porovnáваме francouzské a české předsednictví, je třeba zohlednit i to, jakým způsobem bylo ovlivněno velikostí států, tedy jak tuto funkci pojala velká a jak malá země. Malé státy se více spoléhají na podporu evropských institucí a v předsednictví vidí možnost se zviditelnit, navázat partnerství s ostatními státy a získat prestiž. Pro dosažení svých cílů se snaží o participaci a aktivní roli v mezinárodních organizacích a soustředění se pouze na určité body, o kterých vědí, že je možné jich dosáhnout. Pro malé státy je tedy pro funkci předsednictví důležitější kvalita než kvantita. Velké státy se naopak snaží prosadit co nejvíce svých priorit a to i priorit národních, čímž chtějí pro sebe vytěžit co nejvíce. Nemusí se tolik opírat o evropské instituce a jejich pole působnosti je daleko větší.

Předpokladem podle většiny autorů je, že větší státy budou vykonávat předsednictví lépe, než ty malé, a to z důvodu rozsáhlejších možností pro jeho administrativní zajištění a většího počtu odborníků na danou tematiku, nicméně není vše

jen černobílé, čehož bylo důkazem i například předsednictví zemí Beneluxu či Irsko, které svůj úkol dle většiny autorů zvládly lépe, než některé z větších států.

4 Komparace příprav, průběhu a výsledků předsednictví a hodnocení obou zemí

Aby bylo možné provést porovnání obou předsednictví, je nutné nejprve vyložit, jak se země připravovaly, organizaci a priority jejich předsednictví, jak si při plnění této role počínaly a hlavně čeho bylo za jejich předsednictví dosaženo. Je předem jasné, že na obou stranách budou patrné úspěchy i prohry. V jednotlivých oddílech nejprve přiblížím přípravu, průběh a výsledky daných zemí, abych je mohla následně porovnat a zhodnotit dosažené cíle.

4.1 Francouzské předsednictví v Radě

Francie hrála ve Společenství významnou roli už od počátku. Byl to právě francouzský vysoký úředník Jean Monnet a francouzský ministr zahraničí Robert Schuman, kteří dali roku 1950 první impuls ke vzniku ESUO. Tudíž bylo předsednictví Francie, jako jedné ze zakládajících zemí ESUO a následně pak také Euratomu a EHS, podmíněno i historicky, neboť se tato země angažovala při utváření evropské jednoty.

4.1.1 Přípravy a organizace

Důležitou roli při prezentaci posledního francouzského předsednictví má osobnost prezidenta Nicolase Sarkozyho. Podle francouzských odborníků mělo být toto předsednictví odlišné od těch předcházejících právě díky jeho potenciálu předvést, co všechno může Unie dosáhnout pod jeho vedením. Plánoval ještě více začlenit Francii do Evropy, zahladit nespokojenost po odmítnutí euroústavy²³ a odstranit krizi po odmítnutí LS v irském referendu. Pro myšlenku ochrany evropských občanů bylo vymyšleno motto: Více ochránářská Evropa / „*Une Europe plus protectrice*“/ a pro politickou i lidovou působivost došlo k vytvoření loga spojujícího Francii s EU.

²³ r. 2005 Francie a Nizozemsko odmítly v referendu euroústavu

Obrázek 3: Logo francouzského předsednictví EU

Zdroj: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/topolanek-odhalil-utajovane-logo-ceskeho-predsednictvi_90100.html

Příprava francouzského předsednictví spočívala tedy zejména v činnosti prezidenta republiky, vlády, ministra zahraničí a státního tajemníka pro evropské záležitosti. Nutností proto byla konzultace a diskuze jak s evropskými institucemi (zejména Komisí), tak s dalšími členskými zeměmi, což umožnilo připravit půdu pro nové iniciativy a nastavit dříve plánované projekty, ve kterých měly evropští partneři často odlišné postoje. Proto také státní tajemník pro evropské záležitosti Jean-Pierre Joyet navštívil všechny členské státy, aby na základě těchto bilaterálních návštěv sladil jejich názory. Samozřejmě musela Francie v přípravách spolupracovat v rámci osmnáctiměsíčního programu i s ČR a Švédskem a zajistit kontinuitu na předcházející slovinské předsednictví. Na administrativní úrovni všechna ministerstva měla oddělení „Evropa“ /*une cellule « Europe »*/ a Generální sekretariát pro evropské záležitosti měl zajišťovat jejich koordinaci na akci a zabývat se také takovými aspekty předsednictví, jako je logistika akcí, řízení veřejných zakázek, komunikace atd.²⁴

Na zasedání francouzské vlády v září 2007 státní tajemník pro evropské záležitosti Jean-Pierre Joyet prohlásil, že předsednictví „bude příležitostí jak potvrdit návrat Francie do Evropy...“. Francie zřídila generální sekretariát pro předsednictví

²⁴ Přeloženo z www.mouvement-europeen.eu/La-preparation-de-la-Presidence-francaise-de-l-UE [online], 11.7.2008 [cit. 2010-04-16]

s rozpočtem 190 milionů eur²⁵, který měl přípravy na předsednictví posílit. Byla to sice částka vyšší než v minulých předsednictvích z let 1994 a 2000, ale toto navýšení se vysvětlovalo vyššími náklady na logistiku a konsolidací některých předtím neidentifikovaných rozpočtů */le regroupement de certaines lignes budgétaires, moins identifiables auparavant/*.²⁶ Ministrům bylo doporučeno, aby posílili kontakty s evropskými institucemi.²⁷

Nejdůležitějším aspektem příprav předsednictví, které byly diskutovány na konferenci k francouzskému předsednictví v Radě Evropské unie v Černínském paláci 10. dubna 2008 byla pro Francii schopnost předvídat a plánovat, resp. rada zněla nenásledovat žádný model a nekopírovat žádné předsednictví. Nejprve byl definován rozpočet, poté došlo k plánování událostí, které se uskuteční během předsednictví, jako semináře s občany, kulturní akce, ministerská setkání, apod., následně došlo k naplánování komunikace s využitím internetu, který se stal velmi důležitým médiem.²⁸ Francie jako propagátor modernosti dala velký důraz na pořádání seminářů pro širokou i odbornou veřejnost o TV programech i o organizaci internetu. Pozornost se měla soustředit hlavně na to, aby bylo předsednictví prováděno v blízkosti občanů. Naplánovány byly tedy debaty s občany, diskuze na vysokých školách, zapojeny byly i nevládní organizace, malé i střední podniky, města a obce. Předsednictví bylo také funkčně naplánováno tak, aby kladlo velký důraz na konání nejrůznějších summitů, konferencí a mezistátních setkání, neboť mělo vyvolat zájem členských států a partnerů, protože se zároveň krylo s obdobím ratifikace LS.²⁹

4.1.2 Priority předsednictví

Během svých minulých předsednictví nasbírala Francie mnoho zkušeností, jakým způsobem se tohoto institutu zhostit. Jak jsem již zmínila, významnou osobou byl prezident Nicolas Sarkozy, jehož cílem bylo silné francouzské předsednictví, které

²⁵ Přeloženo z www.mouvement-europeen.eu/La-preparation-de-la-Presidence-francaise-de-l-UE [online], 11.7.2008 [cit. 2010-04-16]

²⁶ Op.cit.

²⁷ Francie, Česká republika a Švédsko zahájily společné přípravy na předsednictví EU [online], 21.9.2007 [cit. 2010-04-16]

Dostupné z WWW: <http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/francie-ceska-republika-a-svedsko-zahajily-spolecne-pripravy-na-predsednictvi-eu>

²⁸ Konference k francouzskému předsednictví Rady EU [online], 5.5.2008 [cit. 2010-04-22]

Dostupné z WWW:

www.zlin.cz/so/csu/redakce.nsf/i/konference_k_francouzskemu_predsednictvi_rady_eu

²⁹ Přeloženo z www.gouvernement.fr/gouvernement/la-preparation-de-la-presidence-francaise-de-l-ue [online], 2.4.2008 [cit. 2010-04-22]

by vyvedlo Evropu z „krize“, do které se dostala po irském odmítnutí LS, a které by překonalo neshody a přivedlo členské státy ke stejnému evropskému ideálu. Jeho cílem bylo naslouchat všem: „celá rodina, to je 27 států, nesmíme nikoho nechat pozadu“³⁰

Francie musela v souladu s unijními zájmy spolupracovat na některých svých prioritách se členy osmnáctiměsíčního programu (viz kapitola 2.2.1). Dohodla se tedy s ČR a Švédskem na třech hlavních následujících prioritách:

- Životní prostředí (přijetí společného postoje pro všech 27 členských států o změně klimatu ještě před konferencí v Kodani v prosinci 2009)
- Přijetí LS
- Institucionální reformy³¹

V rámci prosazování i tak trochu svých národních priorit si francouzské předsednictví stanovilo svůj program s cílem reagovat na otázky, které občany nejvíce zajímaly. Především si zvolilo čtyři hlavní cíle:

- Energie a klima
- Migrační otázky
- Zemědělství
- Bezpečnost a obrana

Francie se ujala těchto cílů jako vzoru, který by měly následovat všechny členské země a chtěla zdůraznit, že to bude právě ona, kdo jako první začne a připraví odrazový můstek pro budoucí zlepšování situace ve světě.

První cíl byl stanoven především pro zpomalení klimatických změn, tedy pro snížení emisí skleníkových plynů a přechodu k využívání alternativních zdrojů. Dále se mělo dosáhnout do roku 2020 20% podílu obnovitelných zdrojů energie na energetické spotřebě EU a celkově zlepšit energetickou účinnost. Je známo, že Francie je pro jadernou energii, tudíž pak do této oblasti spadá otázka bezpečnosti a diverzifikace dodávek, kde Francie jednala o zabezpečení dodávek a posílení nezávislosti na evropském kontinentu v této oblasti, pro což bylo ale nezbytné přehodnotit spolupráci se třetími dodavatelskými zeměmi, jako je například Rusko. V neposlední řadě bylo cílem posílit evropský model udržitelného sociálního, ekologického a hospodářského

³⁰ Přeloženo z www.elysee.fr Discours de M. le Président de la République, Strasbourg [online], 17.5.2009 [cit. 2010-04-22]

³¹ Přeloženo z www.mouvement-europeen.eu/Les-priorites-de-la-Presidence-francaise-de-l-Union-europeenne [online], 11.7.2008 [cit. 2010-04-22]

rozvoje a zmírnit tak následky zdražování energie.³² Nejvýznamnější konferencí s klimatickou tematikou měla být konference OSN v Poznani³³ v prosinci 2008, kde bylo plánem zahájit vyjednávání o dohodě pro období po roce 2012. Do budoucna by měl tento cíl umožnit boj proti globálnímu oteplování i pro ostatní státy.

Další otázka se týkala citlivého tématu migrace. Francie se potýká s velkým imigračním problémem. Francouzská vláda chtěla vytvořit společnou imigrační politiku pro EU a navrhla tedy, aby na úrovni Evropské rady byl přijat Evropský pakt pro přistěhovalce, který měl zahrnovat lepší organizaci legální migrace, účinnější boj proti nedovolenému přistěhovalce a podporu partnerství mezi zemí původu, tranzitu a určení migrantů³⁴. Návrh tohoto Paktu představil francouzský ministr imigrace Brice Hortefeux na začátku předsednictví 7. července v Cannes.³⁵

Třetí prioritou bylo vytvoření (od roku 2013) společné zemědělské politiky, jejímž cílem mělo být určení nových mechanismů řízení zemědělských trhů, které by umožnily farmářům lepší příjmy, podpora výroby na farmách a sladění produktivity s ekologií pomocí politiky vývoje a výzkumu. Dále pak udržení celní ochrany na hranicích a dodržování hygienických a ekologických standardů, což by přispělo k nezávislosti a bezpečnosti potravin v Evropě.

Poslední cíl spočíval v posílení evropské obrany. Francie tvrdí, že tato priorita není neslučitelná s plnou účastí v NATO a chce mimo jiné posílit vnitřní trh s vojenským vybavením, transfery technologií a evropské rozmístovací a plánovací kapacity. Pro obranu je důležité rozvíjet hlubší vztahy mezi EU a OSN a to zejména v oblasti krizového řízení a dále pokračující vztahy s dalšími hlavními partnery, zejména s Afrikou.

Nad rámec těchto čtyř priorit si Francie také přála pokročit ve všech důležitých odvětvích působnosti Unie, jako je hospodářství, finance, sociální a kulturní záležitosti, mezinárodní vztahy, jednání s kandidátskými zeměmi a strategicky vyjednávat o partnerství s Ruskem, Ukrajinou a Středomořím.³⁶

³² Přeloženo z www.mouvement-europeen.eu/Les-priorites-de-la-Presidence-francaise-de-l-Union-europeenne [online], 11.7.2008 [cit. 2010-04-22]

³³ Zdroj: <http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zpravy/zprava.php?id=1468>

³⁴ www.eu2008.fr/webdav/site/PFUE/shared/ProgrammePFUE/Programme_CS.pdf [online], 19.09.2008 [cit. 2010-04-25]

³⁵ www.euroskop.cz/8426/sekce/francouzskepredsednictvi-1-7---31-12-2008/ [online], 21.3.2009 [cit. 2010-04-25]

³⁶ Dostupné z WWW: www.eu2008.fr/webdav/site/PFUE/shared/ProgrammePFUE/Programme_CS.pdf [online], 19.09.2008 [cit. 2010-04-25]

4.1.3 Průběh a výsledky předsednictví

Francie jako již zkušená země, co se týče výkonu předsednictví, se snažila během svých šesti měsíců na výslunní zapůsobit na celý svět. Nesmíme zapomínat, že jako ambiciózní a hrdá země se snažila dodržet prosazování všech stanovených priorit, což jistě nebylo lehké. Navíc se během předsednictví objevily tři zásadní problémy, se kterými se Francie musela vypořádat.

Prvním z nich bylo odmítnutí LS v irském referendu těsně před počátkem francouzského předsednictví. Pro politiku Sarkozyho to znamenalo ztížení evropské integrace a zaměřil se tedy na státy, kde ještě ratifikace neproběhla. Díky irským zárukám se referendum v Irsku uskutečnilo znovu.

Podle mého názoru to však bylo v rozporu se zásadami EU, neboť jak jinak si vysvětlit opakování jednání o již jednou státem odmítnutém dokumentu. Vždyť pokud i jen jeden členský stát odmítne ratifikaci, je tím dokument vetován. Zde se ukázala převaha evropské jednoty a již ratifikujících států nad jedním malým nesouhlasícím státem, což si myslím, že je v rozporu se zásadami EU.

Nicméně je pravda, že Irsko nezvolilo zrovna nejšťastnější způsob hlasování o ratifikaci, neboť většina účastníků referenda pravděpodobně ani text LS nečetla nebo mu prostě nerozuměla. Jde o složitý dokument, a tak se občané nejspíše při hlasování řídili interpretací politiků a médií. Výsledek druhého referenda ze dne 3.10.2009 byl opačný, což se nejspíše přisuzuje větší informovanosti občanů a vlivu evropských státníků, ale zejména vlivu schválení irských záruk. Sarkozy zdůraznil, že je vidět, že si irští voliči svým rozhodnutím jasně vybrali Evropu.

Dalšími problémy byly gruzínská a finanční „krize“, se kterými si Francie musela poradit. Když v srpnu 2008 Gruzie obsadila jednu ze svých provincií Jižní Osetii, přidalo se Rusko na stranu Jižní Osetie a bránilo tak její nezávislost. Francie musela jako předsedající stát rychle jednat. Sarkozy ihned dva dny po napadení odjel do Moskvy na jednání s Medveděvem, neboť Gruzie patřila mezi priority Východního partnerství. Francouzskému prezidentovi se podařilo vyjednat konec bojů a zároveň se mu podařilo získat jednotné stanovisko EU na vzniklou „krizi“ a došlo ke stanovení evropských pozorovatelů v Gruzii, čímž EU vyjádřila podporu svým evropským sousedům. Tím Sarkozy prokázal výbornou diplomatickou schopnost a vyřešení tohoto problému je považováno za největší úspěch tohoto předsednictví. Naopak finanční „krize“, která vypukla v roce 2007 v USA, se v Evropě projevila právě při francouzském předsednictví. V této otázce předsedající země zasáhla velmi aktivně a

iniciovala mimořádná setkání skupiny G8³⁷, kde byl navržen plán k ekonomickému záchrannému plánu obnovy³⁸, který pak schválily všechny členské státy. Francie se s tímto problémem zabývala celé své předsednictví, nicméně ekonomická krize, v níž původně finanční krize vyústila, dosud přetrvává a až v budoucnu se uvidí, zda opatření přijatá Evropskou radou budou účinná.

Splnění jedné ze svých priorit zaznamenala Francie po rozhodnutí Evropské rady v prosinci 2008, kdy byl přijat balíček energie-klima, který většinově schválil i Evropský parlament, čímž se EU zavázala snížit o 20% do roku 2020 emise skleníkových plynů a postupně přecházet k alternativním zdrojům energie. Jak již bylo řečeno, důležitou roli pro tento předsedající stát hrála jaderná energie a její podpora. Francie tedy dosáhla toho, že její prioritu na zasedání v Bruselu 15. a 16. října 2008 Evropská Rada podpořila a dala tak možnost vývoji vztahů mezi EU a zeměmi produkujícími čistou energii s cílem zajistit stabilitu dodávek energie.³⁹

Velmi důležitým tématem byla pro Francii imigrační politika. Sarkozy zdůraznil, že nechce, aby se Evropa stala uzavřenou pevností, ale zároveň nemůže přijmout všechny, kteří v ní chtějí nově žít, a tak je potřeba imigraci regulovat. Z toho důvodu bylo pro Francii potěšující, když Evropská rada přijala v říjnu 2008 Evropský pakt o imigraci, z něhož plynul stejný závazek pro všechny členské státy, jak mají v budoucnu tuto politiku provádět.

Ve vyjednávání s kandidátskými zeměmi byla Francie také úspěšná, neboť na summitu v Záhřebu v listopadu 2008 byla přislíbena perspektiva členství pro balkánské země a v prosinci pak bylo přijato partnerství s Tureckem. S touto otázkou byla spjata i nutnost reformy pro fungování orgánů EU, jinak by totiž nebylo možné zvládnout takové rozšíření Unie. Tento summit byl úspěšný i proto, že došlo k přijetí Deklarace o budoucnosti EU, která tak otvírá nové možnosti a diskuze o budoucnosti celé Unie.⁴⁰

Pokroku se podařilo dosáhnout i v oblasti bezpečnosti a obrany. Sarkozy kladl důraz na to, aby se Evropa jako celek dokázala bránit, a že tato politika musí být samozřejmě ve spolupráci s NATO a OSN. Do této tematiky také spadá vytvoření tzv.

³⁷ Skupina nejvyšších států světa a Ruska (Francie, Itálie, Japonsko, Kanada, Německo, Spojené království, USA)

³⁸ Sdělení Komise Evropské radě [online], 26.11.2008 [cit. 2010-04-25]
Dostupné z WWW:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0800:FIN:CS:PDF>

³⁹ Dostupné z WWW: www.europa.eu

⁴⁰ Brussels European council 15 and 16 october 2008, Presidency conclusions [online], 17.5.2009 [cit. 2010-04-29]

Dostupné z WWW: www.europa.eu

Energetického dialogu s Ruskem sdružujícím odborníky na energetiku, kteří spolu budou komunikovat v otázkách energetiky. Důležitá je také nově vzniklá Unie pro Středomoří, která zahrnuje 27 členů EU a 16 států jižního Středomoří a Blízkého východu, čímž bylo potvrzeno vzájemné partnerství mezi těmito zeměmi.

V otázce společné zemědělské politiky nebylo předsednictví tak úspěšné. Francie stihla jen zdůraznit, že v době celosvětové potřeby potravin je zemědělská produkce důležitá a neměla by se tudíž v Evropě redukovat.

4.2 České předsednictví v Radě

Česká republika převzala po Francii vedení Unie 1.ledna 2009 a ve druhé polovině roku ji předala Švédsku. Po Slovinsku jsme teprve druhá z nových členských zemí, která se předsednictví ujala. Bylo proto tak trochu chápáno jako velká příležitost pro malou zemi a jedinečnou příležitostí se zviditelnit. Důležité bylo celkově zvládnout tuto funkci, ale také přiblížit institut předsednictví občanům.

4.2.1 Přípravy a organizace

Při přípravách byla pro ČR důležitá především organizace vlastních priorit, dále pak schůzky s hlavami států a předsedy vlád všech členských států v rámci „tour de capitals“ a posílení spolupráce s Evropskou komisí.⁴¹ Stejně jako každá předchozí předsedající země i Česká republika musela na začátku výkonu své funkce představit Radě a EP svůj program, na kterém pracovala již od roku 2007. Oproti Francii má v ČR prezident republiky omezenou roli při výkonu předsednictví, nicméně se samozřejmě podílí na utváření stanovisek. Při přípravách musely spolupracovat jak domácí instituce řídící evropské agendy, tak byly pro tuto příležitost vytvořeny instituce nové.

Důležitou roli zde hrál Výbor pro EU, což byl pracovní orgán vlády pro stanovování a koordinaci pozic ČR v EU. Tento Výbor zasedal na úrovni svých členů, kde byl předsedou Mirek Topolánek nebo na pracovní úrovni v čele s místopředsedou vlády pro evropské záležitosti, jímž byl jmenován Alexandr Vondra. Na poli ministerstva zahraničních věcí se pak měl o správný chod předsednictví postarat Karel Schwarzenberg. V neposlední řadě byl ustanoven Sekretariát pro předsednictví ČR v Radě, který měl zajistit řádnou přípravu a organizaci předsednictví. Dále Ministerstvo vnitra zajišťovalo školení zaměstnanců státní správy a dbalo na bezpečnost delegátů na území ČR, Ministerstvo obrany se podílelo například na protivzdušné obraně během

⁴¹ Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/> [online], 27.5.2009 [cit. 2010-04-29]

pořádaných akcí a Ministerstvo financí mělo za úkol přidělit finanční prostředky institucím. Bylo také nutností zajistit nový odborný personál, který bylo třeba vyškolit, což vedlo hlavně k nárůstu pracovníků veřejné správy pracujících pro evropskou agendu. Parlament jako pozorovatel musel být pravidelně informován o všech přípravách.

V červnu roku 2007 byl schválen rozpočet předsednictví na rok 2007-2009, který činil celkem 3,74 miliardy korun. Z Všeobecné pokladní správy to bylo však jen 2,06 miliardy korun a zbytek, tedy 1,68 miliardy měla vydat jednotlivá ministerstva. Velká část byla použita na vzdělávání zaměstnanců státní správy, na bezpečnostní zajištění jednání a také na úhradu plateb za pořádání dvou Evropských rad konaných v Bruselu v roce 2009, dále pak za technické zajištění zasedání, tlumočení, dopravu, pronájmy, ubytování a celkově na propagaci předsednictví.⁴² Dalším zdrojem financí byli sponzoři předsednictví, kteří zdarma na území ČR poskytli finance, služby (např. technické) nebo zboží (např. vozy pro přepravu delegátů) a jako poděkování obdrželi od Úřadu vlády statut partnera českého předsednictví.⁴³

Stejně jako Francie i ČR chtěla své vedení Rady co nejvíce medializovat, a proto byl vytvořen televizní spot s názvem „Tváře českého předsednictví“, který měl za cíl zaujmout především občany, dále pak motto českého předsednictví „Evropa bez bariér“, které odráží čtyři základní unijní svobody: volný pohyb zboží, kapitálu, služeb a pracovníků. Bylo vytvořeno logo předsednictví, jež symbolicky přidává pátou svobodu: volný pohyb informací a znalostí⁴⁴ a jeho barvy jsou odvozené od vlajek jednotlivých zemí EU.

Obrázek 4: Logo českého předsednictví EU

Zdroj: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/topolanek-odhalil-utajovane-logo-ceskeho-predsednictvi_90100.html

⁴² Předsednictví EU stálo Česko 3,25 miliardy, víc než je průměr, ČT24 [online], 9. 11. 2009 [cit. 2010-04-30]

Dostupné z WWW: <http://www.ct24.cz/ceske-predsednictvi/72115-predsednictvi-eu-stalo-cesko-3-25-miliardy-vic-nez-je-prumer/>

⁴³ Rozpočet předsednictví [online], 30.12.2008 [cit. 2010-04-30]

Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidenbudget/rozpocetpredsednictvi-496/>

⁴⁴ Úvodní slovo předsedy vlády ČR Mirka Topolánka(*), z 1.XII 2008 [online], 27.5.2009 [cit. 2010-04-30]

Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/>

Neméně důležité byly i přípravy spojené se spoluprací s předsednickým triem, aby byla zajištěna kontinuita předsednictví, kdy spolu s Francií a Švédskem musela ČR vypracovat osmnáctiměsíční program, který byl předložen před započítím francouzského předsednictví v červenci 2008.

4.2.2 Priority předsednictví

Funkce předsednictví byla pro ČR novým a neznámým úkolem, kterého se musela zhostit. Druhá polovina roku 2008 přinesla předzvěst hospodářských problémů, které poté měly také sociální a politické důsledky v mezinárodním měřítku. Otázkou nadále zůstala Lisabonská smlouva, vývoj bezpečnosti ve světě, hrozba změny klimatu a fakt, že se v době českého předsednictví mělo konstituovat nové vedení USA a priority partnerství Evropské unie – USA.

Jak můžeme usoudit z motta českého předsednictví „Evropa bez bariér“, bylo hlavní vnější prioritou sjednocení Evropy, odstranění vnitřních ekonomických, kulturních a hodnotových bariér pro občany, podnikatele a ekonomické subjekty. Jednalo se tedy o Evropu konkurenceschopnou a otevřenou, nikoli však bezbrannou vůči nelegálním aktivitám a útokům. Šlo tedy hlavně o zlepšení vnitřního trhu a liberalizace obchodní politiky. Toto motto má jak politický, tak historický význam, neboť rok 2009 byl i rokem dvacátého výročí pádu „železné opony“ a pátého výročí historicky největšího rozšíření Evropské unie.⁴⁵ Dále se jednalo zejména o udržitelnou a bezpečnou energetiku, budoucnost rozpočtu EU, zemědělské a strukturální politiky, spolupráci v oblasti justice, vnitra a zahraniční politiku.

Klíčovými prioritami, které představili tehdejší Premiér ČR Mirek Topolánek a vicepremiér Alexandr Vondra dne 6. ledna 2009 v Praze byla tři "E":

- Ekonomika
- Energetika
- Evropa ve světě

Topolánek při svém projevu v plénu Evropského parlamentu ve Štrasburku řekl: „Naší primární snahou bylo, aby tyto priority nereprezentovaly pouze český názor, ale aby reflektovaly jak kontinuitu vývoje v EU, tak postoje a představy jednotlivých členských zemí a politických proudů. Šlo nám o široké a konsensuální, nikoliv o

⁴⁵ Pracovní program českého předsednictví [online], 14.5.2009 [cit. 2010-04-30]

Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/program-a-priority-478/>

konfrontační či jednostranné zadání. A i když je samozřejmě nemožné, aby byl s těmito prioritami každý sto procentně spokojen, věřím, že každý z vás si v našem programu může vybrat něco, s čím se ztotožní.⁴⁶

První prioritou se české předsednictví zaměřilo především na obnovu finančních systémů a obnovu důvěry ekonomických subjektů, což by mělo přinést posílení transparentnosti a stability finančních trhů. V první řadě šlo o zabránění prohlubování krize a znovuoživení hospodářského růstu unijních ekonomik, při čemž se vycházelo z tzv. Evropského plánu hospodářské obnovy, který byl schválen v roce 2008 a stal se tak jednotným rámcem pro všechny členské státy. Podle tohoto plánu musí být řešení účinná, cílená a časově omezená, musí odrážet specifické podmínky členských států a respektovat růst a pravidla hospodářské soutěže. Jednalo se tedy o odstranění vnitřních bariér ve prospěch svobody pohybu pracovníků, služeb a znalostí, dále pak vnitřních regulativních a administrativních překážek a bariér v oblasti transevropských dopravních sítí.⁴⁷ Zároveň ČR varovala před ochranářskou zahraniční politikou, kterou by mohly státy s ohledem na současnou hospodářskou krizi zahájit.

Druhý bod se týká energetiky a aktivního zapojení do vyjednávání pojednávajících o ochraně klimatu po roce 2012. Snahou bylo přijetí společného postoje členských států ke klimatu v návaznosti na klimaticko-energetický balíček z roku 2007. S tím jde ruku v ruce otázka energetické bezpečnosti, a tudíž obava z rostoucí závislosti EU na dodávkách energetických zdrojů ze zahraničí. Cílem byl nárůst teritoriální diverzifikace dodavatelů a pestřejší palety využívaných zdrojů, posílit obnovitelné zdroje a vytvořit jednotný trh energií v rámci EU, s ohledem na životní prostředí, který by umožňoval pomoc v krizích.⁴⁸ V řešení energetiky Česká republika navazovala na předchozí francouzské předsednictví co se týče úspor energie, účelné substituce dovážených fosilních paliv a podpory investic do vývoje nových efektivních technologií. Důležitá byla především stabilizace vztahů se zahraničními dodavateli, zejména Ruskem a rozvíjet vztahy nové např. budovat partnerství s kaspickou oblastí, které je klíčové pro budování dopravních cest.

Třetí priorita je nejen prosperita EU a hospodářská síla, ale i hodnotový systém.

⁴⁶ Projev Mirka Topolánka v plénu Evropského parlamentu [online], 14.1.2009 [cit. 2010-04-30]

Dostupné z WWW: <http://eu2009.cz/scripts/file.php?id=8424&down=yes>

⁴⁷ Pracovní program českého předsednictví [online], 14.5.2009 [cit. 2010-04-30]

Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/program-a-priority-478/>

⁴⁸ Op.cit.

EU má ve světě významné postavení právě díky své váze ve světové ekonomice, snaze řešit a urovnávat světové konflikty, a také díky spolupráci s rozvojovými zeměmi a humanitární pomoci. Mezinárodní politika EU se vyznačuje především stabilní transatlantickou vazbou a jednání s představiteli nové administrativy USA bylo proto pro Unii zásadní. Toho si byla ČR dobře vědoma, a tak bylo cílem projednat klíčové oblasti bezpečnosti, hospodářství, energetiky a již zmíněné ochrany klimatu. Nedávné kroky Ruska, kdy obvinilo Ukrajinu z nelegálního odběru plynu určeného pro Evropu a následně dodávky plynu zastavilo (viz následující kapitola), vyvolaly řadu vážných otázek a nutnost přístupu Evropy s jednotným stanoviskem. Tím byl urychlen vznik nové priority Východního partnerství, aby se situace již neopakovala. Také Turecko bylo v prioritách ČR označeno jako klíčový partner, tudíž i za našeho předsednictví pokračovala přístupová jednání pro tuto zemi. Předmětem vysokého zájmu byla také jednání o přistoupení dalších zemí, blízkovýchodní mírový proces a řada jednání se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi. Dále pak ČR touto prioritou navazovala na předchozí předsednictví a pokračovala v podpoře lidských práv, budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva, ve strategickém partnerství s NATO, v schengenské spolupráci a budování i vlastní obrany.⁴⁹

4.2.3 Průběh a výsledky předsednictví

Jak bylo již zmíněno v předchozích kapitolách, role předsednictví byla pro ČR nová a nebylo jisté, zda svůj úkol úspěšně splní. Musela ukázat, že je především schopná jako manažer a k uspokojení všech ještě k tomu docílit kladných výsledků. I do českého předsednictví zasáhlo mnoho problémů, se kterými jsme se museli vypořádat.

Na samém počátku svého předsednictví musela ČR čelit sporu Ukrajiny a Ruska o dodávky plynu, kdy 1. ledna 2009 ukončil ruský plynárenský koncern Gazprom dodávky plynu na Ukrajinu po té, co vypršel stávající kontrakt a obě strany se nebyly schopny dohodnout na podmínkách nové smlouvy. Další příčinou byl údajně dluh ve výši dvě miliardy dolarů za nelegální odběr plynu Ukrajinou. Tento konflikt se neměl Společenství vůbec dotknout a české předsednictví vyzvalo obě strany k urychlenému jednání. Konflikt se však přeměnil na celoevropský, když byly omezeny nebo dokonce úplně zastaveny dodávky i pro členské země. ČR se snažila co nejrychleji situaci vyřešit a během jednání se Mirkovi Topolánkovi podařilo sjednat kompromis. Rusko mělo

⁴⁹ Op.cit.

obnovit dodávky pod podmínkou, že bude zahájeno monitorování odběru na ukrajinském území. Této dohody se po dlouhých dohadech nakonec podařilo dosáhnout. Z důvodu ohrožení energetické bezpečnosti EU, svolalo české předsednictví do Bruselu mimořádnou Radu ministrů pro energetiku, kde bylo dohodnuto budoucí posílení energetické politiky ve všech členských státech a pomoc pro nejvíce postižené země. Konečné dohody mezi Ukrajinou a Ruskem bylo dosaženo až 18. ledna a o den později pak byla podepsána desetiletá dohoda stanovující podmínky dodávek, aby se tento konflikt do budoucna neopakoval.

Druhým problémem na začátku předsednictví byl konflikt v Gaze, kdy 18. prosince 2008 vypovědělo palestinské radikální hnutí Hamas půlroční příměří v Gaze, které s Izraelem sjednalo v červnu téhož roku a začalo ho odstřelovat, na což Izrael odpověděl leteckými útoky. EU začala jednat a ČR jako předsednická země prohlásila, že izraelský protiútok považuje za obrannou akci, ale že Izrael nesmí podnikat takové boje, při kterých trpí civilní obyvatelstvo. Zde byl vliv českého předsednictví řekněme neúspěšný, neboť boje neustaly a nedařilo se ani zásadně humanitárně pomoci. ČR sice přispěla k uvolnění humanitárních koridorů a následné pomoci na podporu palestinské ekonomiky na konferenci v Šarm-al-Šajchu v březnu, nicméně boje a konflikty nebyl schopen nikdo vyřešit. Řešení se ujala OSN.

Celoevropským „skandálem“ bylo odhalení a představení provokativní plastiky s názvem Entropa od umělce Davida Černého dne 15. ledna 2009 v budově ER v Bruselu. Plastika měla navazovat na motto českého předsednictví „Evropa bez bariér“ a vystihovala bariéry v jednotlivých členských zemích, které by měly být odstraněny. Nejhuře, jako turecký záchod bylo podle médií prezentováno Bulharsko a jako napůl sněžená bonboniéra Belgie. Celé dílo působilo spíše proti sjednocování Evropy. Vyšlo najevo, že Černý je jediným tvůrcem tohoto díla a své spolupracovníky si vymyslel, čímž pobouřil vládu, která požadovala vrácení 1,9 milionu Kč, které uvolnila z vládních prostředků pro financování reprezentativního díla českého předsednictví a za jeho zhotovení vyplatila Černému symbolickou jednu korunu. Tato aféra byla prvním z kolapsů českého předsednictví. Entropa, vnímána jako mezinárodní ostuda, však mnoho lidí, kteří chápali její ironii pobavila a musím uznat, že to byl i tah, jak se zviditelnit a donutit ostatní státy vyjádřit se. Najednou všichni mluvili o českém předsednictví a je faktem, že i špatná reklama pořád zůstává reklamou.

K utváření dobrého jména českého předsednictví nepřispěl ani fakt, že prezident ČR byl proti ratifikaci LS a svým únorovým projevem v EP se vyjádřil proti urychlující

integraci a potlačování role členských států, což většinu politiků pobouřilo. I když byl prezident ČR proti ratifikaci LS, EU úspěšně pokračovala v integračním procesu. Díky schválení irských záruk, což bylo rozhodnutí hlav států a předsedů vlád členských zemí v důsledku irských obav z LS a díky slavnostnímu prohlášení o právech pracujících, sociální politice či jednostrannému prohlášení Irska týkající se jeho vojenské neutrality, proběhlo v červnu 2009 v Irsku druhé referendum a proces ratifikace mohl pokračovat.⁵⁰ Zklamáním však bylo, že sama ČR jako předsedající země proces zdržovala, namísto toho, aby podporovala integrační proces a smlouvu schválila.

Další nespokojenost přišla ze strany Nicolase Sarkozyho, který veřejně kritizoval české předsednictví kvůli neřešení ekonomické krize a předsednictví by podle něj měly zastávat jen velké státy. Důvodem sporu přitom bylo to, že francouzský prezident chtěl poskytnout půjčky francouzským automobilkám, aby přestaly propouštět a přesunovat výrobu např. do ČR, což se Topolánkovi samozřejmě jevilo jako zcela nevhodné řešení a svolal na 1. března 2009 výjimečný summit, který reagoval na protekcionistické kroky a výroky některých představitelů EU.⁵¹ Úspěchem zde bylo dosažení společného evropského postoje, že veškerá opatření na podporu ekonomik členských států nesmějí způsobit narušení trhu a být v neprospěch ostatních členů EU.

Zásadní krizovou situací, která byla negativně vnímána nejen obyvateli ČR, ale kritizována celou Evropou, byl pád české vlády během předsednictví EU. Dne 24. března vyvolala opozice hlasování o nedůvěře vládě premiéra Mirka Topolánka, kdy se pro návrh vyslovilo nezbytných 101 poslanců a vláda padla, což zkomplikovalo průběh předsednictví. Evropa pohlížela na ČR jako na nestabilní zemi, která neumí vyřešit své národní problémy, a tudíž nebude schopna řešit problémy na evropské úrovni. Dala tak impuls ke kritice a k nedůvěře vůči malým ekonomicky slabším státům jakožto k předsedajícím zemím. Postrachem byl i fakt, že pokud by byl kabinet nefunkční, musel by se hlavní role ujmout prezident Václav Klaus, který nemá příliš proevropské názory, což se členským zemím nezamlouvalo. Problém byl samozřejmě velmi medializovaný a pád vlády zastínil všechny dosavadní úspěchy, čímž se české předsednictví jevilo jako fiasko. Politici si vybrali pro své domácí boje tu

⁵⁰ Výsledky českého předsednictví v Radě EU.pdf [online], 23.11.2009 [cit. 2010-05-03]
Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/zavery-predsednictvi-24391/>

⁵¹ EU se obává francouzského protekcionistického plánu pro automobilky [online], 10.02.2009 [cit. 2010-05-03]
Dostupné z WWW: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/eu-se-obava-francouzskoho-protekcionistickeho-planu-nazachranu-automobiloveho-prumyslu-005597>

nejnevhodnější dobu a oslabili tak pevnou pozici ČR v EU. Nicméně i přes špatnou domácí půdu se Mirek Topolánek snažil zajistit další fungování předsednictví a dosahování stanovených cílů, tudíž nástup Václava Klause proto nebyl nutný. Byla jmenována nová prozatímní vláda v čele s Janem Fischerem, což uklidnilo domácí politickou situaci. Úspěšně bylo také zahájeno jmenování Komise pro následující funkční období 2009-2014 a Evropské radě pod vedením premiéra J. Fischera se podařilo dosáhnout shody na José Manuelu Durao Barrosovi jako kandidátovi na předsedu příští Komise. I když se nesla kritika ze všech stran, faktem je, že summity byly úspěšné a ČR se dočkala pochvaly právě od předsedy EK José Manuela Barrosa za dosažené priority.

V otázce hlavních priorit tří „E“ se podařilo v ekonomické oblasti podpořit koordinovaný postup proti finanční a hospodářské krizi tím, že členské státy potvrdily, že budou respektovat pravidla jednotného vnitřního trhu, hospodářské soutěže a Paktu stability a růstu. Dále pak to, že členské země poskytnou bankám potenciální podporu ve výši nad 30 % HDP EU⁵², což přispělo ke stabilizaci finančního trhu a udržení toků úvěrů. Klíčový význam měl úspěšný londýnský summit G-20, kde bylo na jaře 2009 dosaženo dohody o příspěvku členských států pro navýšení zdrojů Mezinárodního měnového fondu formou půjčky až do výše 75 miliard eur⁵³. Podařilo se zavést opatření pro zaměstnanost, ekonomický růst i lepší regulaci finančních trhů, což mělo přispět k řešení ekonomické krize.

Oblast energetiky byla ovlivněna sporem Ruska a Ukrajiny, ale všichni členové Unie důsledně hovořili jednotným hlasem, a tak došlo k posílení energetické bezpečnosti do budoucna. Na summitu „Jižní koridor“ (oblast Jižního Kavkazu, Střední Asie a Blízkého Východu, kudy by měly nově proudit suroviny, technologie i lidé) v Praze podepsali zástupci producentů a tranzitních států deklaraci o podpoře tohoto koridoru. Bylo jednáno i o integraci a liberalizaci trhu s energiemi a úspěšně schválen třetí liberalizační balíček, který měl přispět k větší míře integrace, liberalizace a regionální spolupráce na energetickém trhu. Podařilo se také dokončit jednání o revizi

⁵²Ministři financí EU se pod patronací českého předsednictví sešli naposledy na jednání rady ECOFIN [online], 9.6.2009 [cit. 2010-05-03]
Dostupné z WWW:
http://www.mzv.cz/representation/brussels/cz/udalosti_a_media/ministri_financi_eu_se_pod_patronaci_huml

⁵³Předsednictví v Radě EU: Kormidlo převzalo Švédsko [online], 6.7. 2009 [cit. 2010-05-03]
Dostupné z WWW:<http://www.mvcr.cz/clanek/predsednictvi-v-rade-eu-kormidlo-prevzalo-svedsko.aspx>

směrnice o ekodesignu, a tím zvýšit energetickou účinnost. V tématu ochrany klimatu došlo ke stanovení cílů, které musely být splněny do prosince.

V rámci třetí priority Evropa ve světě se podařilo schválit na jarním summitu v Praze projekt Východního partnerství, jenž byl podpořen částkou ve výši 600 milionů eur, což má být podle EU přínosem pro obě strany. Konkrétně se jednalo o státy bývalého Sovětského svazu Arménii, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzii, Moldavsko a Ukrajinu. V přístupových jednáních byl posun v předání přihlášky Černé Hory a Albánie EK, dále probíhala další jednání o přistoupení Turecka. Co se týče Chorvatska, přístupové rozhovory byly bohužel pozastaveny, nicméně se na tomto území pokročilo ve vízové liberalizaci se zeměmi regionu a v otázce studentské mobility. Prioritou pro EU byly vztahy s USA jakožto nejdůležitějším strategickým spojencem. S nově zvoleným prezidentem Barackem Obamou byly na neformálním summitu v Praze, kde se setkal se všemi leadery EU, diskutovány globální otázky a postupy další spolupráce obou kontinentů. Byla zde projednávána například témata týkající se ekonomiky a hospodářské krize, energetiky, klimatických změn či bezpečnostní otázky související se situací v Afghánistánu, Pákistánu a Íránu. Na květnovém summitu se v Praze projednávalo ekonomické partnerství s Kanadou, což je také důležité posílení spolupráce v oblasti transatlantických vztahů.⁵⁴

4.3 Porovnání a hodnocení příprav, průběhu a výsledků obou předsednictví

Nelze jednoznačně říci, že francouzské předsednictví bylo úspěšné a české nikoli. Velkou roli zde hraje fakt, že pro Francii to bylo již po dvanácté, co se zhostila vedení EU, kdežto pro ČR bylo předsednictví novou funkcí, které se chtěla úspěšně zhostit a ukázat, že i malý nezkušený stát může být ostatním členským zemím rovnocenným partnerem. ČR měla svou pozici o to složitější, jelikož Sarkozy za své předsednictví sklízel gratulace a všichni jej hodnotili vcelku kladně. Dalším nepříjemným faktorem pro české předsednictví byly první dopady finanční, resp. ekonomické krize, které přišly v době jeho nástupu a v novinách se objevovaly názory, že mladá členská země, která navíc nemá euro, je euroskeptická a má protibruselského prezidenta, který nediplomaticky váhá s ratifikací LS, nemůže zvládnout tento úkol.⁵⁵

⁵⁴ Výsledky českého předsednictví v radě EU.pdf [online], 23.11.2009 [cit. 2010-05-03]

Dostupné z WWW: <http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/zavery-predsednictvi-24391/>

⁵⁵ POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek -Sto dní v čele Evropy*. Praha, WWA photo s.r.o, 2009. 148 s.

Ze začátku však Mirek Topolánek překvapil a předvedl, že nejsme zcela uzavření vůči Evropě, když se mu podařilo během návštěvy evropských metropolí přesvědčit členské země, aby podpořily předsednické priority. V přípravách si tedy ČR, stejně jako Francie vedla dobře. Obě země sestavily program a priority, které byly pro EU přínosem a zároveň přinášely prospěch i v národních zájmech. I ČR měla na své straně silné osobnosti jako byl právě Topolánek, který ukázal, že i přes jeho určitou hrubost a chování na domácí scéně je schopným politikem a přínosnými byli i např. Alexandr Vondra a Karel Schwarzenberg, díky kterým se dařilo plnit předsednický mandát. Při sestavování priorit se našlo dokonce pár společných témat pro obě země, což připravovalo dobrý start pro jejich realizaci. Obě země se shodly na cíli snížit emise skleníkových plynů a lepší ochraně životního prostředí, výrobě biopaliv a zvýšení obnovitelných zdrojů, významu zemědělství a rozvoje venkova, imigrační politice, dbaly na kulturu a vzdělávací programy, podporovaly jadernou energii a v neposlední řadě měly za cíl zvýšit bezpečnost EU. Přípravy a organizaci tedy hodnotím kladně v případě obou zemí. Pro ČR byla dobrá příprava základem pro celé předsednictví a bylo vidět, že ji nepodcenila.

V průběhu obou předsednictví se vyskytly mnohé problémy a postoje obou zemí se začaly odlišovat. Francie se při řešení gruzínské krize projevila jako schopnější, nicméně ČR řešila závažnější konflikt, o kterém se Topolánek vyjádřil takto: “ Izraelsko-palestinský konflikt nevyřeší nikdo, trvá už šedesát let a my ani nemáme ambici to zvládnout za šest měsíců našeho předsednictví.”⁵⁶ Pochvalně byla alespoň zhodnocena humanitární pomoc, o kterou se ČR zasloužila. Úspěšně bylo hodnoceno i rychlé jednání ze strany ČR při řešení dodávek plynu, kdy Topolánek získal spojení pro řešení konfliktu (především spolkovou kancléřku Angelu Merkelovou) a konflikt se nakonec vyřešil.

Nejaktuálnějším tématem byla ekonomická krize, při které začala mít Francie protekcionistické směřování, zatímco ČR se držela svého programu otevřenosti, čímž si zajistila budoucí spolupráci s ostatními zeměmi. Ze strany Francie proto přišla kritika a Sarkozy směřoval své proklamace spíše k médiím než k EU. Chtěl dokonce svolat schůzi zemí eurozóny z toho důvodu, že ČR neřeší krizi dostatečně. Země ale podpořily ČR a Topolánek se o kritice vyjádřil takto: “ Nicolas Sarkozy. Celé předsednictví, nebo alespoň tu část, kterou jsem ovlivňoval, poznamenal náš vzájemný vztah. Nebyl vyhrocen ani tak osobně, ani tak osobnostně, byl jen přiostrěn několika rovinami či řezy přirozeného střetu: stará a nová země, velká a malá země, země jižního křídla s výrazným tlakem na regulace,

⁵⁶ POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek -Sto dní v čele Evropy*. Praha, WWA photo s.r.o, 2009. s. 25.

dotace a protekcionismus proti liberální otevřené zemi, země hluboké integrace a federalismu proti eurorealismu české provenience, Francie proti České republice.⁵⁷

Průběh obou zemí ovlivnily četné krize, s nimiž se země vypořádaly. Ze strany Francie mělo předsednictví úspěšnější ráz, nicméně na obou stranách se dařilo prosazovat své cíle. Velkou ránu však utrpělo české předsednictví po pádu vlády, což bylo na mezinárodní scéně nepřijatelné. Politici tak ohrozili postavení ČR jako předsedajícího státu a po pohoršení Entropou se ČR jevila jako zcela neschopná. Nicméně byla zvolena vláda provizorní v čele s Janem Fischerem a zbytek mandátu ČR ustála tak, že se jí alespoň po administrativní stránce podařilo EU vést.

Nástup a počátky výkonu českého předsednictví lze tedy hodnotit jako úspěšné, jelikož bylo na summitech a zasedáních dosaženo pozitivních výsledků zejména v oblasti tří „E“ priorit (viz kapitola 4.2.2), kde mimo úspěchu českého předsednictví v oblasti energetického balíčku, bylo dosaženo hodnotných výsledků i v dopravě, zejména ve vyjednání leteckého balíčku, který zbourá bariéry v letecké dopravě v EU a zkrátí délku letů, a také silničního balíčku, který zjednoduší přístup na trh silniční dopravy. Přínosem malé země pro EU bylo i to, že 1. dubna na summitu hospodářsky nejvyspělejších zemí světa G20 v Londýně, jehož není samozřejmě členem a nemohla tedy hájit své národní zájmy, prosazovala opravdové priority EU, v závěru summitu tak zaznělo vše, co bylo prospěšné pro všechny členské státy.

Výsledky francouzského předsednictví (viz kap. 4.1.3) byly hodnoceny velmi kladně a oproti českému předsednictví se během něj nevyskytl žádný závažný skandál. Německý lidovecký europoslanec Andreas Schwab prohlásil, že čeští politici ukázali hodně snahy udělat jen to nejlepší, nicméně vnitřní problémy na to měly negativní vliv. Obecně si však z českého předsednictví neodnesl špatný dojem.⁵⁸ Podobný názor měl i polský europoslanec Jaroslaw Kalinowski. Naopak podle francouzské poslankyně Martine Roure a zahraničních analytiků bylo české předsednictví problematické a pád vlády způsobil ztrátu šance získat evropský kapitál na dlouhé roky. Hovořilo se také o nezralosti české demokracie, o euroskeptických názorech prezidenta Václava Klause a vnitrostranických sporech o Lisabonskou smlouvu, kterou prezident Klaus odmítal podepsat.⁵⁹ Dle zahraničního tisku byla nová vláda Jana Fischera hodnocena kladně a dokonce i lépe, než vláda předchozí. Těžko ale říci, zda by tato provizorní nová vláda dosáhla stejných výsledků jako vláda Topolánková.

⁵⁷ POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek -Sto dní v čele Evropy*. Praha, WWA photo s.r.o, 2009. s. 18.

⁵⁸ Evropští poslanci hodnotí české předsednictví [online], 30.06.2009 [cit. 2010-05-05]

Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/zprava/600698>

⁵⁹ Op.cit

Evropští politici dále zhodnotili francouzské předsednictví jako úspěšné, stejně tak jako chválili i osobu Nicolase Sarkozyho, který sám řekl, že funkci předsednictví doslova miloval a přiznal, že globální krize, které během tohoto mandátu překonal, zlepšily jeho profil politického leadera a že pozice Evropy je dnes silnější, než na začátku francouzského předsednictví.⁶⁰ Nicméně i pro tento stát byla vznesena kritika. Především za tendenci udělat vše bleskově a uskutečnit všechny cíle najednou, což během šesti měsíců není možné, dále pak za osobnost Sarkozyho, která je sice přínosná, ale někdy až panovačná a hraje si na evropského vůdce. Navíc se po skončení francouzského předsednictví EU jen těžko vzdával svého mandátu a navrhoval protekcionistická řešení, která nebyla v zájmu EU.

Dalo by se tedy říci, že ČR se ve výsledku povedlo vést předsednictví v rámci mezinárodní diplomacie a administrativní organizace a postupně dokazovat, že je pro EU přínosem. Nicméně stačilo selhání v domácí politice a prestiž a důvěryhodnost ČR byla během okamžiku zpochybněna. Pád vlády je okamžik, který nejvíce zapůsobil na domácí i zahraniční půdě a který si lidé i tisk nejvíce zapamatovali. Francie se tedy své role i přes často nediplomatické chování francouzského prezidenta chopila lépe.

Po stránce finanční je patrné, že Francie jako větší a hospodářsky vyspělejší západoevropská země byla ochotna vyčlenit pro tuto funkci větší sumu, která se za půlroční předsednictví vyšplhala podle ředitele finančního výboru francouzského Senátu Jeana Arthuisena na 151 milionů eur, což je dvakrát více, než obvyklý průměr evropských předsednictví. ČR vydala z celkového plánovaného rozpočtu na samotný šestiměsíční mandát téměř 2 miliardy korun z Všeobecné pokladní správy, tedy přibližně 77 milionů eur (zbytek do celkové částky 3,25 miliardy vydala jednotlivá ministerstva). Tato suma je o něco málo větší než průměr evropských předsednictví, nicméně je částka oproti Francii poloviční.⁶¹

Bylo samozřejmé již od počátku, že Francie bude schopna disponovat většími finančními prostředky, což jí mohlo pomoci v lepší propagaci a zajištění funkce. Nicméně ani ČR si po finanční stránce nevedla špatně a jako nová země vyčlenila na

⁶⁰ Evropští politici chválí Sarkozyho předsednictví [online], 02.01.2009 [cit. 2010-05-05]

Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/aktuality-z-eu-leden-2009/politici-chvali-sarkozyho-predsednictvi/1001764/51425/>

⁶¹ Předsednictví EU stálo Česko 3,25 miliardy, víc než je průměr, ČT24 [online], 9. 11. 2009

[cit. 2010-05-05] Dostupné z WWW: <http://www.ct24.cz/ceske-predsednictvi/72115-predsednictvi-eu-stalo-cesko-3-25-miliardy-vic-nez-je-prumer/>

předsednictví částku srovnatelnou například s výdaji Rakouska či Slovinska za jejich poslední předsednictví.

4.4 Komparace politických systémů a jejich vliv na předsednictví EU

Důležitou roli při srovnání obou politických systémů hraje historie. Obě země měly tendenci směřovat k demokracii. Francie se po období IV. republiky uchýlila k posílení pravomocí prezidenta, což jí umožnilo dlouhodobý stabilní demokratický vývoj, a mohla tak být součástí EU dříve. Proto je také její nynější pozice silnější, než pozice ČR, která nenavázala na demokratický systém takto kontinuálně, ale naopak zde byla demokracie obnovena až po čtyřiceti letech, tedy až po pádu železné opony. To vedlo k pomalejšímu začlenění ČR do EU. Francie, jako jeden ze zakládajících států, má více zkušeností s výkonem předsednictví EU a svého úkolu se zhostila lépe než ČR, která vstoupila do EU až v roce 2004 a byla předsedající zemí poprvé.

Jak se ukázalo, parlamentarismus u nás nepřinesl silnou a pevnou základnu pro předsednictví EU a francouzský poloprezidentský systém se v komparaci těchto dvou zemí jevil jako přínosnější. I když je tento francouzský systém méně kontrolovatelný než český, jde v něm dosáhnout rychleji shody. Například při ratifikačním procesu bylo v ČR velmi obtížné, aby se naše legislativa s exekutivou shodly. Navenek působí země rozpolceně, pokud při výkonu předsednictví premiér reprezentuje zemi jako proevropskou, jež má za cíl podporovat ratifikaci této smlouvy a zároveň se hlava téhož státu vyjádří proti a proces zdržuje. V našem případě tomu tak mohlo být, jelikož prezident Václav Klaus hraje při podepisování mezinárodních smluv a dohod důležitou roli jako kosignatář. Pro Francii bylo naopak velkým přínosem, že je hlavou předsednické země prezident, který je pro ratifikaci LS.

Jak je patrné z výkladu o politických systémech v oddílech 3.1.1 a 3.1.2, největší roli pro obě předsednictví měla exekutiva. Zde byla důležitá role prezidenta a jeho pravomoci. Ve Francii byl prezident klíčovou postavou výkonné moci, a tudíž i nejdůležitější osobou předsednictví, zatímco v ČR to byla vláda v čele s premiérem, který byl sice v popředí reprezentace, nicméně všechny jeho kroky byly schvalovány ministry. Důležitost prezidenta nebyla tedy pro funkci předsednictví v ČR tak podstatná. Je ale třeba konstatovat, že ČR i s parlamentním systémem mandát vykonávala a dosahovala některých cílů i přes národní politické problémy a pád vlády.

4.5 Velikost obou zemí a její vliv na předsednictví EU

V případě Francie se potvrdila teorie, že větší státy se snaží více prosazovat své národní zájmy a nebojí se v jejich uplatňování být více aktivní. Naproti tomu se ČR jako malý stát snažila spíše hájit zájmy EU, a tím si vytvořit budoucí partnery a uznání, což dokazuje i vedení summitu v Londýně zemí G20, na kterém jako jejich nečlen hájila priority všech evropských států, a tím si získala jejich podporu. Důležitým rozdílem je i to, že se ČR jako malý nezkušený stát s menšími administrativními možnostmi více spoléhala na komunikaci s EK a Generálním sekretariátem Rady, což je jedním ze základních kamenů předsednictví. Francie se snažila ve větší míře prosazovat samostatně své názory a neměla potřebu se příliš radit a ustupovat. Výhodou malého státu bylo i to, že se zaměřil na pár konkrétních realizovatelných cílů, které splnil a neměl příliš velké ideály, kdežto Francie ve své velikosti nebyla nakonec schopna splnit všechny priority najednou a tak rychle.

Na druhou stranu je fakt, že velkým státům je více důvěřováno a mnohdy dokáží reprezentovat EU navenek silněji. Za francouzského předsednictví Sarkozy urovnal gruzínský spor tak rychle nejen kvůli své diplomatické schopnosti, ale i kvůli tomu, že to je představitel významné velké země, která měla v daném období vedoucí postavení v Evropě. Velká a silná země působí ve vyjednávání vždy důvěryhodněji než země malá.

Nelze však jednoznačně říci, že francouzské předsednictví bylo úspěšnější kvůli velikosti svého území, ekonomice či politickému reprezentantovi. V historii tohoto institutu nalezneme i malé země, které se svého úkolu zhostily výborně. Bylo tomu tak hlavně proto, že byly schopny diplomaticky vyjednávat, orientovaly se v politice EU a nepodcenily přípravu, komunikaci s EK a sekretariátem, což nepodcenila ani ČR, ale jejím největším problémem byla nestabilita národní politické situace a nedostatek předchozích zkušeností.

Závěr

Z mé práce jasně vyplývá potvrzení teorie stanovené v úvodu, že velký západoevropský stát s dlouholetými zkušenostmi s výkonem předsednictví EU zvládne tuto funkci lépe. Je to dáno především tím, že měla Francie jako velká země s většími finančními a personálními možnostmi a více než padesátiletými zkušenostmi s evropskou politikou vytvořeny pevnější základy pro tento mandát. Její poučení se z předchozích jedenácti předsednictví znamenalo pro členské státy jistotu, že ani dvanáctý výkon funkce nebude neúspěchem. Ze své pozice si tedy po kvantitativní stránce dovolila do svého programu zařadit cíle většího rozsahu. ČR se naopak spoléhala na kvalitu svých priorit, než na jejich četnost, což je u malých států základem pro dosažení úspěchu při výkonu předsednictví EU.

Potvrzena byla i domněnka, že na výkon předsednictví EU mají významný vliv faktory, jako je velikost země, geografická poloha a historický vývoj, což mělo za důsledek rozdílné uchopení předsednictví daných zemí. Francie, která je v rámci „trojky“ velkým státem, pojala své předsednictví spíše jako funkci leadera a snažila se prosazovat i své domácí zájmy. Ve srovnání s Francií je ČR malá země, proto pro nás nejdůležitějším úkolem bylo zvládnout roli předsedajícího státu zejména po stránce administrátorské a manažerské.

Další otázkou položenou v úvodu byl způsob navázání kontinuity předsednictví v zemích s odlišnou kulturou a politickým systémem. Nyní můžeme s jistotou tvrdit, že velkou roli pro předsednictví hrál i další aspekt, rozdílný politický systém obou zemí. Ukázalo se sice, že s českým parlamentarismem lze tento institut ve stanovené administrativní a manažerské rovině vykonávat, nicméně znamenal pro české předsednictví největší neúspěch, když po vyslovení nedůvěry vládě a jejím následném pádu byla pozice vybudovaná za předchozí měsíce zničena. Další odlišností je, že ve francouzském poloprezidentském systému je vedoucí osobností pro předsednictví prezident, kdežto v ČR je to premiér. Francie měla silnou pozici i díky schopnému a ambicióznímu prezidentovi Nicolasu Sarkozy, který hodlal světu ukázat, že povede nejúspěšnější předsednictví v historii Francie. Právě on byl pro francouzské předsednictví přínosem a povedlo se mu dosáhnout mnoha cílů, nicméně svými někdy až nediplomatickými výroky a sklonům k protekcionismu opět potvrdil idealismus, nacionalismus a typickou francouzskou povýšenost nad ostatními státy. Bývalý český premiér Mirek Topolánek, byť na domácí půdě považovaný za hrubiána, se vedení EU

chopil dobře a až do pádu vlády vykonával tuto funkci dostatečně. Ukázal politické i diplomatické schopnosti stejně jako francouzský prezident, který ale uměl lépe využít své mediální propagace, čímž ovlivňoval myšlení euroobčanů.

Kontinuita byla tedy zajištěna plynule, neboť ani jedna ze zemí nepodcenila přípravy na své předsednictví a zajistily si tak úspěšný start. Pro ČR byly přípravy složitější a musela se jimi zabývat již od roku 2007. Nové pro ni bylo také personální zajištění a s ním související jazyková i odborná školení. S tím vším si však poradila i proto, že se průběžně radila s EK a Generálním sekretariátem. Pro stanovení priorit země spolupracovaly v rámci „trojky“ a povedlo se jim dosáhnout shody v důležitých evropských otázkách, což je nezbytné pro zachování kontinuity předsednictví.

Posledním bodem z úvodu, na který je třeba zareagovat je především to, jaké reakce a názory vyvolaly výkony předsednictví v ostatních členských zemích. V průběhu obou předsednictví se vyskytly četné krize, které bylo nutné řešit. Francouzské předsednictví, stejně tak jako české, bylo kritizováno i chváleno. Francie byla ale dle zahraničních politiků a odborníků na danou tematiku v řešení problémů vzhledem ke své pozici v EU o něco úspěšnější. Obě předsednictví však dosahovala plnění svých cílů. Evropští politici chválili jak přípravu obou zemí, tak schopnosti francouzského prezidenta i českého premiéra (resp. premiérů). Především ale hodnotili pozitivně výsledky obou předsednictví. Pro ČR byla významná pochvala od předsedy EK, čímž byla částečně zastíněna neustálá kritika ze strany Francie. Na druhou stranu byl mediálně na předsednictví ČR vrhán spíše negativní pohled především kvůli jeho skandálům a nestabilitě domácí politické scény.

Výsledky obou zemí tedy byly uspokojivé a jak předsednictví Francie, tak předsednictví ČR byla pro EU přínosem. Z francouzských výsledků je třeba zdůraznit především úspěch v podobě přijetí balíčku energie-klima, dále pak přijetí Evropského paktu o imigraci a vytvoření Energetického dialogu s Ruskem. ČR se v otázce hlavních priorit tři „E“ podařilo splnit většinu svých cílů a jako nováček v této funkci obstála. Konkrétně za největší úspěch z oblasti energetiky bylo považováno posílení energetické bezpečnosti EU a přijatá opatření na ochranu klimatu, z oblasti ekonomiky pak dosažení koordinovaného postupu proti finanční a hospodářské krizi a odmítnutí ochrannářských opatření. Nakonec bylo dosaženo kladných výsledků i v oblasti světové politiky, z čehož je nutné zmínit např. prioritu Transatlantické spolupráce či Východního partnerství. Nicméně i přes pozitivní české výsledky je z práce patrné, že ve srovnání s

Francií ČR postrádala zkušenosti, bez kterých se nedokázala francouzskému předsednictví vyrovnat.

Tato práce pro mne byla přínosem nejen v objasnění funkce předsednictví, ale pochopila jsem díky ní i faktory, které ho ovlivňují. Víím, že nelze soudit předsednictví jen dle dosažených cílů a zejména výsledků publikovaných v médiích a porovnávat země jako sobě rovné, ale je potřeba znát veškeré souvislosti a možnosti předsedající země.

Podle mého názoru jsem svou práci zpracovala tak, jak bylo stanoveno v úvodu a splnila dané cíle. Zvolená metodika se ukázala jako vhodná a předem naznačená struktura byla dodržena. Pro důkladnější komparaci by bylo potřeba mnohem většího rozsahu práce, kde bych viděla možnost hlouběji se zabývat nejen samotným institutem předsednictví EU, ale i zmiňovanou Lisabonskou smlouvou, která je poměrně novým primárním pramenem a teprve časem se ukáže, zda změny z ní plynoucí budou pro členské státy přínosem či nikoli.

Résumé

L'objectif de cette thèse, divisée en quatre parties, est de comparer la performance entre la présidence de la République tchèque et la présidence française. Pour cela, j'ai mis en parallèle la préparation, l'organisation, le déroulement et les résultats des deux pays.

J'ai également pris en compte les aspects tels que le système politique, l'histoire, l'étendue du territoire et l'emplacement géographique des pays car ces facteurs essentiels pourraient entraîner des différences dans les concepts de la fonction des deux Etats.

La première partie est plutôt explicative et décrit les institutions européennes qui affectent la performance de la présidence. Il s'agit du Conseil de l'UE et du Conseil européen, autorités nécessaires pour la présidence, sans lesquelles cette fonction ne pourrait être effectuée. Après la définition théorique et opérationnelle des deux institutions, je me suis concentrée sur le Conseil de l'UE, sur sa structure, et sur la prise de décision dans cette institution de gestion en prenant en compte les nouveaux changements résultant du Traité de Lisbonne, entré en vigueur en janvier 2010.

La seconde partie examine la présidence comme l'institut en général. Elle est ainsi l'institut qui possède à la fois le rôle administratif et représentatif en création de l'image globale de la structure institutionnelle de l'Union européenne, son principal objectif étant de parvenir à un consensus dans les délibérations du Conseil. Dans ce chapitre il était inévitable de parcourir l'histoire de cette institution ainsi que sa création graduelle et le renforcement progressif de sa position dans l'UE. Puis, afin de clarifier la fonction de la présidence, il était nécessaire d'expliquer les principes sur lesquels la présidence s'est fondée et qui doivent être respectés par tous les États membres. Cette section est également très importante pour son sous-chapitre qui concerne le Traité de Lisbonne et l'impact de ce dernier sur la présidence. En effet, il y a certains changements. Notamment dans le vote à la majorité qualifiée et dans le plan de la Présidence du Groupe. Mais le principal changement est que le Conseil européen et le Conseil des affaires étrangères élisent nouvellement leurs Présidents.

La troisième partie décrit les aspects affectant la présidence. Pour une confrontation judicieuse, il était impératif d'expliquer en général ces facteurs. J'ai alors choisi le système politique, l'histoire, l'étendue du territoire et l'emplacement

géographique des pays, car ils sont les facteurs les plus influents et grâce à eux nous pouvons mieux cerner les positions et les performances des présidences des deux pays mentionnés.

La quatrième partie contient la comparaison et l'analyse de la présidence avec une dissection des facteurs influents. Le premier sous-chapitre de cette comparaison traite de la présidence française, j'y analyse comment la France a été préparée pour ce poste, comment sa présidence s'est déroulée et quels sont les résultats obtenus, avec les mêmes thèmes auxquels nous nous sommes confrontés dans le premier sous-chapitre et que nous trouvons dans le deuxième sous-chapitre, mais qui s'appliquent à la République tchèque. Par le biais de ces sous-chapitres je confronte ensuite les deux présidences.

Nous ne pouvons pas dire que la présidence française a été un succès en raison de l'étendue du territoire et l'emplacement géographique ou de représentant politique. Dans l'histoire de cette institution, il y a des petits pays qui maîtrisent bien leurs tâches. C'est principalement parce qu'ils ont été en mesure de négocier diplomatiquement et qu'ils ont été orientés dans la politique de l'UE et surtout parce qu'ils ont communiqué avec la Commission européenne et le Secrétariat. Tout cela ce sont des choses que la République tchèque n'a pas sous-estimé, cependant son plus grand problème était l'instabilité de sa situation politique nationale et son manque d'expérience.

Les deux pays ont ainsi démontré leur capacité à bien se préparer pour ce rôle. Ils ont réussi à désobstruer la plupart des priorités et au cours de leur présidence, ils ont certainement récolté des critiques mais aussi des éloges. Les résultats de la présidence française ont été très positivement évalués. En conclusion la France, grâce aux expériences qu'elle a acquises pendant ses présidences précédentes et sa position construite dans l'UE, s'est mieux comportée que la République tchèque, mais nous ne pouvons pas dire que la performance tchèque a été mauvaise. Jusqu'à la chute du gouvernement dans notre petit pays et lors de sa fonction tout au long de la présidence, il a réussi à remplir cette tâche importante à titre d'administrateur et de gestionnaire, ce qui est le plus important pour la présidence. Ainsi il est erroné de penser qu'un petit pays sans expérience et avec une longue période de communisme dans son passé ne peut exercer cette fonction. Au sein des petits États, ce qui est primordial pour la performance de la présidence, c'est plutôt la qualité que la quantité dans le respect des priorités.

Glosář

<i>FRANCOUZSKY</i>	<i>ČESKY</i>
<p>Les institutions européennes concernant la performance de la présidence</p> <ul style="list-style-type: none"> • Commission (<i>n.f.</i>) européenne (<i>adj.</i>) • Conseil (<i>n.m.</i>) de l'UE (<i>adj.</i>) ou bien Conseil (<i>n.m.</i>) de ministres (<i>n.m.pl</i>) • Conseil (<i>n.m.</i>) européen (<i>adj.</i>) • Parlement (<i>n.m.</i>) européen (<i>adj.</i>) 	<p>Evropské instituce ovlivňující výkon předsednictví EU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropská komise • Rada neboli Rada ministrů • Evropská rada • Evropský parlament
<p>Les notions concernant l' institut (<i>n.m.</i>) de la présidence (<i>n.f.</i>) de l'UE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pays (<i>n.m.pl.</i>) membres (<i>n.m.pl</i>) • Plan (<i>n.m.</i>) de la Présidence (<i>n.f.</i>) du Groupe (<i>n.m.</i>) • Président (<i>n.m.</i>) du Conseil (<i>n.m.</i>) de l'UE (<i>adj.</i>) • Principe (<i>n.m.</i>) de rotation (<i>n.f.</i>) de l'égalité (<i>n.f.</i>) • Principe (<i>n.m.</i>) d'impartialité (<i>n.f.</i>) • Ratification (<i>n.f.</i>) du Traité (<i>n.m.</i>) de Lisbonne (<i>n.m.</i>) 	<p>Pojmy týkající se institutu předsednictví EU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Členské země • Plán skupinového předsednictví • Předseda Rady • Rotační princip rovnosti • Princip nestrannosti • Ratifikace Lisabonské smlouvy
<p>Les notions politiques</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assemblée (<i>n.f.</i>) nationale (<i>adj.</i>) • Cohabitation (<i>n.f.</i>) • Collège (<i>n.m.</i>) électoral (<i>adj.</i>) • Domaine (<i>n.m.</i>) réservé (<i>adj.</i>) du Président (<i>n.m.</i>) • Quinquennat (<i>n.m.</i>) • Sénat (<i>n.m.</i>) • Suffrage(<i>n.m.</i>) universel (<i>adj.</i>) (in)direct (<i>adj.</i>) 	<p>Politické pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Národní shromáždění • Kohabitace • Kolegium volitelů • Výhradní doména prezidenta • Pětileté volební období • Senát • Všeobecné (ne)přímé hlasování

<p>Les notions concernant la justice <i>(n.f.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Conseil <i>(n.m.)</i> constitutionnel <i>(adj.)</i> • Cour <i>(n.f.)</i> d'appel <i>(n.m.)</i> • Cour <i>(n.f.)</i> d'assises <i>(n.f.pl)</i> • Cour <i>(n.f.)</i> de cassation <i>(n.f.)</i> • Indépendance <i>(n.f.)</i> de l'autorité <i>(n.f.)</i> judiciaire <i>(adj.)</i> • Tribunal <i>(n.m.)</i> correctionnel <i>(adj.)</i> • Tribunal <i>(n.m.)</i> de police <i>(n.f.)</i> 	<p>Pojmy týkající se soudnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ústavní rada • Odvolací soud • Porotní soud • Kasační soud • Nezávislost soudnictví • Trestním soud • Přestupkový soud
<p>Les autres</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cellule <i>(n.f.)</i> „Europe“ <i>(n.f.)</i> • République <i>(n.f.)</i> indivisible <i>(adj.)</i>, laïque <i>(adj.)</i>, démocratique <i>(adj.)</i> et sociale <i>(adj.)</i> 	<p>Ostatní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oddělení „Evropa“ • Nerozdělitelná, laicistická, demokratická a sociální republika

Použitá literatura

Tištěná literatura:

KARLAS, Jan. *Jak předsedat Evropské unii?*. Praha, Ústav mezinárodních vztahů, 2008. 146 s. ISBN 987-80-86506-66-1

TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. Praha, C.H. Beck, 2006. 879 s. ISBN 80-7179-430-9

TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. Praha, Linde Praha, 2004. 287 s. ISBN 80-7201-478-1

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. Praha, C.H. Beck, 2004. 236 s. ISBN 80-7179-857-6

KUNEŠOVÁ, Hana. *Co bychom měli vědět o EU?*. Praha, Informační kancelář EP, 2008. 64 s. ISSN 1213-6913

Sborník z konference, Předsednictví České republiky v Radě EU. Praha, IREAS, 2008. 56 s. ISBN 987-80-86684-54-3

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO KOMUNIKACI EP. *Evropský parlament*. Lucemburk. Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008. 51 s. ISBN 928232283-1

POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek -Sto dní v čele Evropy*. Praha, WWA photo s.r.o., 2009. 148 s. ISBN 978-80-903963-5-7

Vše, co jste chtěli vědět o českém předsednictví. Praha, Úřad vlády ČR, 2009. 26 s. ISBN 978-80-87041-75-8

MLČOCH, L. *Ekonomie důvěry a společného dobra. Česká republika v Evropské unii: pokus o nástin perspektivy*. Praha, Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1188-0

České předsednictví EU 2009 – otázky a odpovědi. Sekce pro předsednictví Úřadu vlády ČR, 2008. ISBN 978-80-87041-30-7

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra, et al. *Komparace politických systémů I*. Vyd. 4. Praha, VŠE, 2005. ISBN 80-245-0964-4

PENFORNIS, J.-L.. *Le français du droit*. France, Pollina s.a, 2005. 128 s. s. 26. n° L95702

KOLEKTIV AUTORŮ. *Lingea velký slovník*. Brno, Lingea s.r.o., 2007. ISBN 978-80-87062-05-0

Internetové zdroje:

Konsolidované znění smlouvy o EU a smlouvy o fungování EU [online], 9.5.2008 [cit. 2010-04-09]

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655-re01.cs08.pdf>

Členění formací Rady EU [online], 26.9.2008 [cit. 2010-04-09]

<http://www.eu2009.cz/cz/about-the-eu/eu-institutions-and-bodies/council-of-the-european-union/rada-eu-539/>

Principy a funkce předsednictví [online], 06.07.2008 [cit. 2010-04-14]

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vyznam-funkce-organizace-predsednictvi/principy-a-funkce-predsednictvi/1001733/49418/#rotace11>

Konsolidované znění smlouvy o EU a smlouvy o fungování EU [online], 9.5.2008 [cit. 2010-04-14]

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st06655-re01.cs08.pdf>

www.mouvement-europeen.eu/La-preparation-de-la-Presidence-francaise-de-l-UE [online], 11.7.2008 [cit. 2010-04-16]

Francie, Česká republika a Švédsko zahájily společné přípravy na předsednictví EU [online], 21.9.2007 [cit. 2010-04-16]

<http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/francie-ceska-republika-a-svedsko-zahajily-spolecne-pripravy-na-predsednictvi-eu>

Konference k francouzskému předsednictví Rady EU [online], 5.5.2008 [cit. 2010-04-22]

www.zlin.cz/so/csu/redakce.nsf/i/konference_k_francouzskemu_predsednictvi_rady_eu

www.gouvernement.fr/gouvernement/la-preparation-de-la-presidence-francaise-de-l-ue [online], 2.4.2008 [cit. 2010-04-22]

www.elysee.fr/Discours_de_M._le_President_de_la_Republique,_Strasbourg [online], 17.5.2009 [cit. 2010-04-22]

Přeloženo z www.mouvement-europeen.eu/Les-priorites-de-la-Presidence-francaise-de-l-Union-europeenne [online], 11.7.2008 [cit. 2010-04-22]

www.eu2008.fr/webdav/site/PFUE/shared/ProgrammePFUE/Programme_CS.pdf [online], 19.09.2008 [cit. 2010-04-25]

www.euroskop.cz/8426/sekce/francouzskedpredsednictvi-1-7---31-12-2008/ [online], 21.3.2009 [cit. 2010-04-25]

www.eu2008.fr/webdav/site/PFUE/shared/ProgrammePFUE/Programme_CS.pdf [online], 19.09.2008 [cit. 2010-04-25]

Sdělení Komise Evropské radě [online], 26.11.2008 [cit. 2010-04-25]
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0800:FIN:CS:PDF>

Brussels European council 15 and 16 october 2008, Presidency conclusions, [online], 17.5.2009 [cit. 2010-04-29]
www.europa.eu

Sarkozy: Vládnout unii byla zábava [online], 17.12.2008 [cit. 2010-04-29]
<http://hn.ihned.cz/c1-31772120-sarkozy-vladnout-unii-byla-zabava>

<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/> [online], 27.5.2009 [cit. 2010-04-29]

Předsednictví EU stálo Česko 3,25 miliardy, víc než je průměr, ČT24 [online], 9.11.2009 [cit. 2010-04-30]
<http://www.ct24.cz/ceske-predsednictvi/72115-predsednictvi-eu-stalo-cesko-3-25-miliardy-vic-nez-je-prumer/>

Rozpočet předsednictví [online], 30.12.2008 [cit. 2010-04-30]
<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/presidencbudget/rozpocetpredsednictvi-496/>

Úvodní slovo předsedy vlády ČR Mirka Topolánka(*), z 1.XII 2008 [online], 27.5.2009 [cit. 2010-04-30]
<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/ceske-predsednictvi-4013/>

Pracovní program českého předsednictví [online], 14.5.2009 [cit. 2010-04-30]
<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/program-a-priority-478/>

Projev Mirka Topolánka v plénu Evropského parlamentu [online], 14.1.2009 [cit. 2010-04-30]
<http://eu2009.cz/scripts/file.php?id=8424&down=yes>

Výsledky českého předsednictví v radě EU.pdf [online], 23.11.2009 [cit. 2010-05-03]
<http://www.eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/zavery-predsednictvi-24391/>

EU se obává francouzského protekcionistického plánu pro automobilky [online], 10.02.2009 [cit. 2010-05-03]
<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/eu-se-obava-francouzskeho-protekcionistickeho-planu-nazachranu-automobiloveho-prumyslu-005597>

Předsednictví v Radě EU: Kormidlo převzalo Švédsko [online], 6.7.2009 [cit. 2010-05-03]
Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/predsednictvi-v-rade-eu-kormidlo-prevzalo-svedsko.aspx>

Evropští poslanci hodnotí české předsednictví [online], 30.06.2009 [cit. 2010-05-05]
<http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/zprava/600698>

Předsednictví EU stálo Česko 3,25 miliardy, víc než je průměr, ČT24 [online], 9. 11. 2009 [cit. 2010-05-05]

<http://www.ct24.cz/ceske-predsednictvi/72115-predsednictvi-eu-stalo-cesko-3-25-miliardy-vic-nez-je-prumer/>

Evropští politici chválí Sarkozyho předsednictví [online], 02.01.2009 [cit. 2010-05-05]

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/aktuality-z-eu-leden-2009/politici-chvali-sarkozyho-predsednictvi/1001764/51425/>

Politický systém Francie [online], 21.5.2005 [cit. 2010-04-21]

<http://www.euroskop.cz/528/sekce/politicky-system/>

Ústava Francie z roku 1958 [online], 21.3.2010 [cit. 2010-04-21]

<http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>

<http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/election-depute.asp#election> [online], 21.10.2008 [cit. 2010-04-20]

<http://www.senat.fr/role/senate.html> [online], 21.9.2008 [cit. 2010-04-20]

Politický systém ČR [online], 30. 9. 2008 [cit. 2010-04-20]

<http://www.icm.cz/politicky-system-cr>

Obrázky: Schéma struktury Rady, Předsednictví a jeho funkce

<http://minimum.iss-edu.cz/kurz/index.htm>

Logo francouzského předsednictví EU

http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/topolanek-odhalil-utajovane-logo-ceskeho-predsednictvi_90100.html

Logo českého předsednictví EU

Zdroj: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/topolanek-odhalil-utajovane-logo-ceskeho-predsednictvi_90100.html

Členění formací Rady do LS

<http://www.eu2009.cz/cz/about-the-eu/eu-institutions-and-bodies/council-of-the-european-union/rada-eu-539>

Ostatní webové stránky:

www.notre-europe.eu

www.euractiv.cz

www.europeum.org

www.euroskop.cz

www.europa.eu

www.eu2008.cz

www.eu2009.cz

www.predsednictvi.cz

www.rozhlas.cz

www.ct24.cz/ceske-predsednictvi/

www.businessinfo.cz

www.consilium.europa.eu

www.ihned.cz

www.mpo.cz

www.radaevropy.cz

www.vlada.cz

www.ue2008.fr

www.insee.fr

Seznam tabulek

Tabulka 1: Členění formací Rady do LS	7
Tabulka 2: Rozdělení hlasů od 1.1.2007	8

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma struktury Rady	6
Obrázek 2: Předsednictví a jeho funkce	13
Obrázek 3: Logo francouzského předsednictví EU	23
Obrázek 4: Logo českého předsednictví EU.....	30

Seznam příloh

Příloha 1 Dřívější třípilířová struktura EU	58
Příloha 2 Schéma funkcí předsednictví	59
Příloha 3 Struktura Rady.....	60

Přílohy

Příloha 1 Dřívější třípilířová struktura EU

Oblasti spolupráce - třípilířová struktura tzv. Maastrichtského chrámu

Evropská unie je někdy přirovnávána ke společnému domu, ve kterém evropské národy žijí pod jednou stěchou.

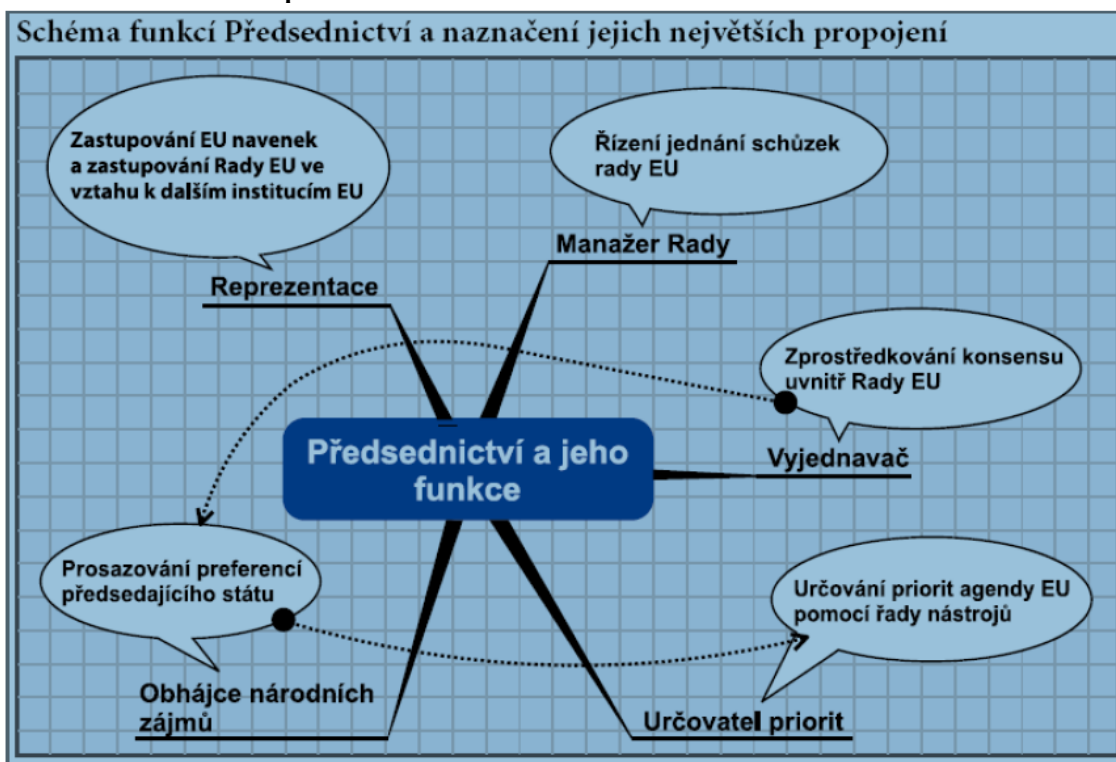
- Struktura této stavby se často připodobňuje k antickému chrámu.
- Základ stavby tvoří členské státy a zakládající smlouvy.
- Z nich vyrůstají tři pilíře coby oblasti spolupráce.
- Jejich svorníkem, stěchou, pod níž se odehrává život ve společném evropském domě, jsou instituce EU.

Maastrichtský chrám

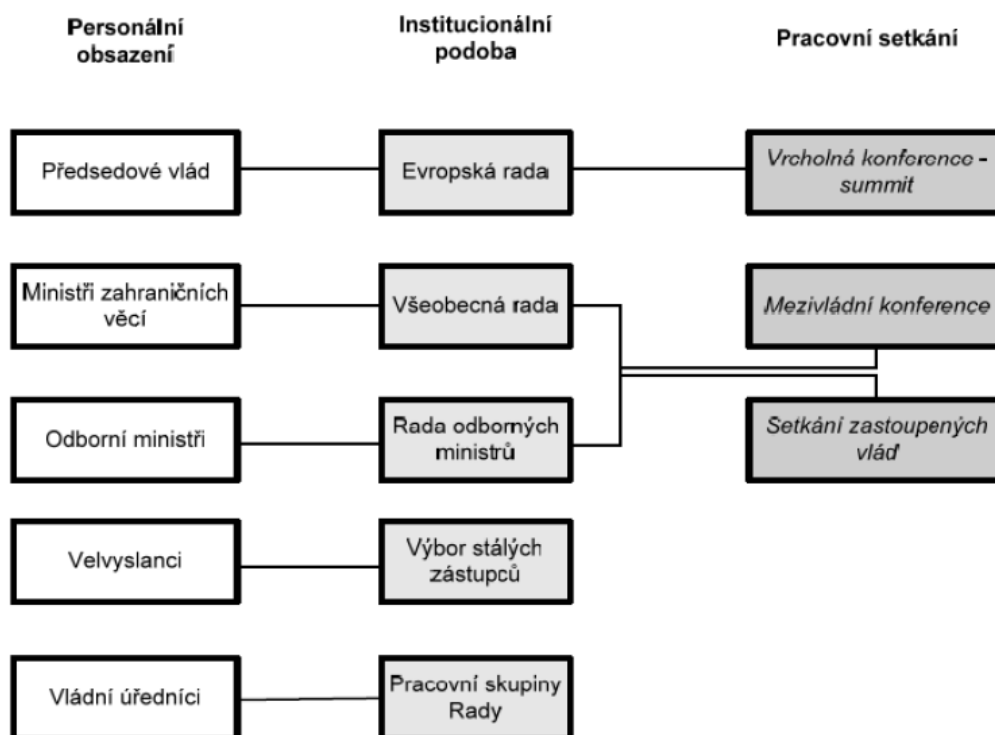
Zdroj: <http://minimum.iss-edu.cz/kurz/index.htm>

Příloha 2 Schéma funkcí předsednictví

Zdroj: http://www.euroskop.cz/gallery/6/1829-politologicky_ustav.pdf

Příloha 3 Struktura Rady

Zdroj: http://eu.geograf.cz/eu_s/pdf/institute.pdf